

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

KOM(92) 24 endelig udg. - SYN 393

Bruxelles, den 13. maj 1992

Forslag til
RÅDETS DIREKTIV
om retlig beskyttelse af databaser

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

1. DEL: GENERELT

1.0. Indledning

- 1.1. Sigtet med dette direktiv er at indføre en harmoniseret og sikker retlig ordning til beskyttelse af databaser oprettet i Fællesskabet. På nuværende tidspunkt er i henhold til en fjerdedel af alle online-databaser i verden af europæisk oprindelse, mens USA's andel af verdensmarkedet er på 56%. Forskellen i størrelse mellem det amerikanske og det europæiske marked bliver imidlertid stadig mindre, hvis man sammenligner med situationen for ti år siden, hvor det europæiske marked i størrelse kun udgjorde en tiendedel af det amerikanske. Ifølge de seneste tal repræsenterer det vesteuropæiske online-informationsmarked skønsmæssigt en værdi på ca. 2,4 mia. USD svarende til 2,188 mia. ECU.

Markedet for CD-ROM produkter er ligeledes i hastig vækst, men er stadig betydeligt mindre end online-markedet, idet det samlede verdensmarked for drev og CD-plader kun androg ca. 368 mio. ECU i 1988, hvoraf interne publikationer tegnede sig for en tredjedel.

- 1.2. Denne nye og voksende sektor har overordentlig stor betydning for Fællesskabets økonomiske udvikling, både som erhvervssektor isoleret set og som en tjenesteydelse, der tjener til støtte for handel, industri og andre former for erhvervsvirksomhed af enhver art. Adgangen til ajourførte og omfattende informationskilder og muligheden for at lagre og behandle store mængder data er nøglefaktorer i dagens konkurrencebaserede erhvervsklima.

Information og data får mere og mere international karakter, skabes og cirkulerer hver dag og hver time i lande over hele verden, ændres til stadighed og i hastigt tempo og har alligevel dybtgående og vidtrækkende virkninger for de økonomiske, handelsmæssige og politiske forhold.

1.3. Databaser bliver desuden i stigende grad fremtidens "hypermærkeder" for de produkter, der er resultatet af en kreativ, intellektuel indsats. Hvert år bliver der flere og flere nye film, bøger, aviser og tidsskrifter, der skal arkiveres, flere og flere nye lydoptagelser, videooptagelser, fotografier og kunstværker, der skal samles og katalogiseres. De traditionelle detailsalgssteder for disse produkter må enten specialisere sig kraftigt eller føre et større og større lager. Tendensen går på lang sigt i stigende grad i retning af, at brugerne opnår adgang til værker på databaser via net eller satellitter, frem for at de anskaffer sig eksemplarer af værker, der er fikseret på fysiske medier. Denne tendens kan allerede ses inden for bestemte professioner, bl.a. praktiserende jurister, hvor online-adgang til lovdatabaser i mange tilfælde er en mere effektiv løsning end samling af et omfattende bibliotek af lovtekster i papirform.

1.4. I betragtning af, at der er tale om en forholdsvis ung sektor, kan det ikke undre, at det retlige miljø, hvori ophavsmænd til samt frembringere og operatører af databaser skal fungere i, langt fra er færdigudviklet.

Medlemsstaternes lovgivning udviser indbyrdes forskelle og anomalier vedrørende spørgsmålet om retlig beskyttelse af databaser. I mange tilfælde benytter databaseoperatører alene aftalelovgivningen som grundlag for markedsføring af deres varer og tjenesteydelser. Hvis ikke der indføres en sikker og ensartet retlig ordning i Europa, vil investeringerne i oprettelse af databaser i Fællesskabet ikke kunne holde trit med efterspørgslen efter online-informationstjenester. Denne efterspørgsel vil nemt kunne tilfredsstilles af udenlandske databaseoperatører, der indfører deres tjenesteydelser i Fællesskabet udefra, hvilket potentielt vil være til skade for databasesektoren i Europa og dem, der er afhængige af sektorens tjenesteydelser.

1.5. Derfor afholdt Kommissionen i april 1990 - efter i 1988 at have udsendt Grønbogen om Ophavsret og Den Teknologiske Udfordring, hvor spørgsmålet om retlig beskyttelse af databaser behandles i kapitel 6 - en høring om emnet og indhentede ekspertudtalelser via undersøgelser og kommentarer fra enkeltpersoner vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt Fællesskabet burde udforme et regelsæt på området.

2.0. Den økonomiske situation og retstilstanden

2.1. Databasemarkedet i Europa: det indre marked og væksten i informationsstrømmen på tværs af grænserne

2.1.1. Information betragtes i stigende grad som en handelsvare, for hvilken der kan opnås stordriftsfordele på grund af de stigende omkostninger - ud over en betydelig startinvestering - i forbindelse med indsamling, kodificering og distribution af de relevante data. Tekniske, juridiske, kommercielle og finansielle oplysninger er en ressource af stor værdi, der sælges til høje priser af specialfirmaer.

2.1.2. For at klare den eksplosionsagtige vækst i informationsmængden er de nye teknologier (informationsteknologi og edb-kommunikation) blevet uundværlige redskaber i forbindelse med at stille effektive informationstjenester til rådighed. Disse nye teknologier vender imidlertid op og ned på den traditionelle ilgevægt i informationsøkonomien. Én og samme information kan formidles via forskellige generationer af informationstjenester, der eksisterer side om side, og de traditionelle avisudgivere og bogforlag oplever i stigende grad, at de konkurrerer med utraditionelle udgivere, der kommunikerer via optiske medier, radio, tv og de nye online-informationstjenester.

2.1.3. Disse forandringer stiller Europa over for en udfordring. Europa har i denne forbindelse en række oplagte fordele: en overflod af råinformationsmateriale inden for videnskab, teknologi og kultur, en stærk udgiver- og forlagssektor, en konkurrencedygtig industri og knowhow på telekommunikationsområdet og en genuin innovations- evne inden for informationstjenester, hvilket teledatatjenesternes overordentlig store succes i nogle lande vidner om. Europas stilling på verdens informationsmarked er dog blevet svækket relativt siden fremkomsten af elektroniske datatjenester. EF-markedet er opsplittet af en lang række tekniske, lovgivningsmæssige og sproglige barrierer. Denne opsplitning hindrer den frie udveksling af informationstjenester og bevirker derfor, at de stordriftsfordele, der er nødvendige for at kunne lancere avancerede informationstjenester, ikke kan realiseres. Derudover lægger en række usikkerhedsmomenter, bl.a. med hensyn til de teknologiske udviklingstendenser, lovreguleringssituationen og markedets reaktion på nye produkter og tjenesteydelser, en dæmper på de private investeringer på dette område.

2.1.4. Udtrykket "elektroniske informationstjenester" dækker i dag over en lang række forskellige tjenester: bibliografiske databaser, elektroniske fortegnelser ("directories"), tidstro finansielle informationstjenester og fuldtekstdatabaser, der kan formidles via mange forskellige medier, bl.a.:

ASCII online-databasetjenester

teledatatjenester

CD-ROM databaser eller

nye formidlende medier (audiotekst og radiotransmission).

2.1.5. ASCII databasetjenester

I 1989 udgjorde omsætningen på verdensplan inden for online-databaser og tidstro informationstjenester ca. 8,5 mia. ECU, hvoraf Europa tegnede sig for ca. 2 mia. ECU. Opgjort efter størrelsen af omsætningen udgør det europæiske marked inden for dette segment (ekskl. teledata) på nuværende tidspunkt en tredjedel af det amerikanske marked.

Forbruget af videnskabelige databaser og finansielle informationstjenester er i realiteten lige stort i USA og Europa. Når opgørelsen af omsætningen falder ud i Europas disfavør, skyldes det, at forbruget af databasetjenester på andre områder er lavere: firmainformation, nyhedsformidling, retsinformation osv. Det er slående at konstatere, hvor uensartet markedsudviklingen er inden for Fællesskabet. Det Forenede Kongerige alene tegner sig for en andel, der antages at ligge på mellem 30 og 50%.

2.1.6. I 1989 frembragte Det Europæiske Fællesskab mindre end halvt så mange online-databaser som USA. Hertil skal føjes, at USA frembringer mange flere højværdidatabaser (f.eks. faktuelle databaser eller fuldtekstdatabaser) og mange flere mere omfattende databaser end Europa. Profitorienterede organisationer tegner sig for hovedparten af databaseproduktionen i USA (72%), mens "non-profit"-sektoren stadig tegner sig for den største produktion i Fællesskabet (54%).

- 2.1.7. På nuværende tidspunkt varierer den private sektors andel af databaseproduktionen betydeligt fra land til land. Sævel i UK som i Tyskland er den private sektor den største producent. Produktionen og distributionen af ASCII databasetjenester i Fællesskabet er meget uensartet. En tredjedel af værtsdatamaterne i Fællesskabet er etableret i Det Forenede Kongerige, som også dominerer inden for databaseproduktion med en tredjedel af alle databaser.
- 2.1.8. Selv om ASCII databasemarkedet normalt anses for at være et internationalt marked (og dette gælder især videnskabelige og tekniske informationstjenester og tidstro finansielle informationstjenester), har de fleste af de databaser, der frembringes i Europa, meget begrænset international dækning og indeholder hovedsagelig indenlandsk videnskabelig, teknisk og økonomisk information. Eftersom deres primære formål er at imødekomme indenlandske brugeres informationsbehov, kan ni ud af ti europæiske databaser kun konsulteres på ét sprog, nemlig sproget i det land, hvor databasen er frembragt. Dog kan 52% af de databaser, der frembringes i Europa, konsulteres på engelsk.
- 2.1.9. Tendensen hos de europæiske databaser til primært at henvende sig til det nationale marked samt den kendsgerning, at det udelukkende er det nationale sprog, der benyttes, forklarer, hvorfor de fleste databaser, der frembringes i Europa, distribueres af værtsdatamater, der er etableret i produktionslandet. Ud af de 1 256 databaser (1989), der distribueres af værtsdatamater i Fællesskabet, har 73% national oprindelse, mens 18% kommer fra tredjelande (heraf næsten halvdelen fra USA) og kun 9% fra andre medlemsstater.

2.1.10. Teledatatjenester

Situationen på teledatamarkedet er radikalt forskellig fra situationen inden for traditionelle ASCII databasetjenester. Teledatatjenester har ikke slået an i USA, mens de er i hastig vækst i de fleste EF-medlemsstater. De forskellige teledatasystemer, der blev oprettet af medlemsstaterne i slutningen af 1970'erne, har udviklet sig meget forskelligt. Medlemsstaterne valgte hver sin metode inden for tekniske standarder, transmissionsnetudvikling, terminaldistributionspolitik og fakturering.

- 2.1.11. Det anslås, at der findes omkring 25 000 teledatatjenester inden for EF (1989). Halvdelen af disse findes i Frankrig, der har den største installerede base af teledataterminaler (over 5 millioner). Teledatatjenester kan vanskeligt sammenlignes med traditionelle databasetjenester. Teledata er et kommunikationsmedium, der kan benyttes til en lang række forskellige formål: spil, underholdning, reklame, elektronisk post, transaktioner, informationssøgning mv. Brugen af teledata til at opnå adgang til databasetjenester er imidlertid støt stigende i Frankrig, efter at der er blevet åbnet en "datakiosk", hvor disse tjenester udskilles fra de tjenester, der er beregnet for den brede offentlighed.

2.1.12. Teledatamarkedets udvikling er meget uensartet fra medlemsstat til medlemsstat. Over 90% af brugerne af teledatatjenester i 1989 var etableret i Frankrig. Tyskland og UK er de største teledatamarkeder efter Frankrig (henholdsvis 4 og 3% af det europæiske brugerunderlag), men markedet er under meget hastig vækst i Italien. På grund af sit større brugerunderlag har Frankrig den største markedsandel opgjort efter trafik (83%) efterfulgt af Tyskland (11%). Det er vanskeligt at finde pålidelige statistikker om UK's markedsandel (2-3%).

2.1.13. På grund af de mange forskellige standarder er udviklingen af teledatamarkedet udelukkende sket inden for de nationale grænser. Der oprettes imidlertid flere og flere gateways mellem de nationale teledatanet, men den internationale teledatatrafik er fortsat lav i forhold til den indenlandske trafik. Der registreredes i 1989 over 86 millioner tilslutningstimer på det franske Teletel-net, men heraf kom kun 30 000 tilslutningstimer fra andre lande.

2.1.14. CD-ROM markedet

Muligheden for at optage enorme mængder information på en lille CD-plade, som kan udtrækkes ved hjælp af en PC'er, har skabt store forventninger i databasesektoren. CD-ROM markedet er i meget hastig vækst: antallet af offentliggjorte titler fordobles hvert år. Antallet af titler (ca. 750 i 1989) ventes at stige til mere end 6 000 på verdensplan i 1992.

2.1.15. CD-ROM dækker i dag et bredt spektrum af applikationer, lige fra diagnosticeringsprogrammer og edb-grafik over kartografi til fuldtekstleksika. Omfanget af anvendelsen og de omfattede områder varierer betydeligt fra land til land.

Ifølge Infotech indtog USA stadig i 1989 en dominerende stilling på verdensmarkedet med 56% af produktionen af kommercielle titler og 66% af indtægterne. Men japanerne erobrer hurtigt markedsandele. Inden for produktion øgede de deres markedsandel fra 1% i 1988 til 21% i 1989. Det Europæiske Fællesskab tegnede sig kun for 15% af produktionen. De førende lande i Europa var i 1989 Italien og Det Forenede Kongerige efterfulgt af Tyskland og Frankrig.

2.1.16. De emneområder, der omfattede flest titler i EF, var "Laws and Government Regulations" (19%) efterfulgt af "Business, Finance and Company Directories" (16%), mens det i USA navnlig var "Geography, Cartography, Census, Statistics" (20%) og "General Reference, Bibliographies" (15%), der blev trykt på CD-ROM. Japan bidrog med størstedelen af titlerne inden for emneområdet "Entertainment" (52%). Ifølge Infotech androg de samlede indtægter fra kommercielle CD-ROM titler ca. 441 mio. ECU i 1989 på grundlag af en installeret base på 366 000 drev og 753 offentliggjorte titler.

2.1.17. Nye formidlende medier

Dataoverførsel ved hjælp af radiobølger, dvs. jordbaserede tv-net, satellit eller FM sub-bærebølger, er en alternativ måde at stille elektroniske informationstjenester til rådighed på. Radiotransmission er specielt velegnet til formidling af datatjenester, der henvender sig til et stort antal brugere samtidig: tidstro børser-noteringer, væddeløbsresultater, ajourførte prislister til et net af detailhandlere. Disse tre segmenter udgør kernen i radiotransmission af datatjenester. Dette markedsudvikling hæmmes imidlertid i Europa af mangelen på radiofrekvenser, høje investeringsomkostninger og usikkerhed med hensyn til, i hvilken retning lovgivningen på dette område udvikler sig. Bortset fra tekst-tv findes der meget få radio-transmitterede informationstjenester i Europa. De fleste af dem findes i Det Forenede Kongerige.

- 2.1.18. Audiotekst er en teknologi, der giver brugeren Interaktiv adgang til Informations- og kommunikationstjenester via telefonapparatet. Brugeren dirigeres frem til informationstjenesten ved at foretage valg fra et hierarki af menuer ligesom ved søgning via en træstruktur på teledata ved hjælp af de tolv taster på telefonapparatet. Informationen videregives enten af en syntetisk stemme eller en på forhånd indtalt stemme, der fremsiger de via telefax indsamlede eller overførte data.
- En flersproget pilotaudioteksttjeneste med talegenkendelse afprøves for øjeblikket på EF-Kommissionens ECHO-værtsdatamat. Denne teknologi, som først lige er ved at komme frem i Europa, kan blive en alvorlig konkurrent til teledata, fordi den benytter sig af den enkleste og mest udbredte terminal, nemlig telefonapparatet.
- 2.1.19. Ifølge en undersøgelse foretaget af Electronic Publishing Services havde EF-markedet for audiotekstinformationstjenester i 1989 en værdi på 300 mio. ECU. Dette marked kan vokse med 300-400% gennem de efterfølgende fem år og nå op på en værdi på 700-1 200 mio. ECU i 1993, hvis der indføres adækvat lovgivning og hensigtsmæssige debiteringsregler.
- 2.1.20. Fællesskabet begyndte at spille en aktiv rolle inden for database-tjenester i begyndelsen af 1970'erne. Samtidig lå hovedvægten i EF's initiativer dengang på videnskabelig og teknisk information.
- 2.1.21. Det vigtigste mål for de første handlingsprogrammer inden for information og dokumentation i perioden 1975-83 var at udvikle den basale infrastruktur, der er nødvendig for at sikre online-adgang til databaser inden for Fællesskabet. Dette mål blev nået gennem implementering af EURONET DIANE-nettet, som nu er blevet erstattet af sammenkoblingen af de nationale pakkekoblede datanet. Senere vendtes opmærksomheden i EF's indsats via et femårsprogram for udvikling af det specialiserede informationsmarked (1984-1988) mod en forbedring af kvaliteten og dækningen af de databaser, der frembringes inden for Fællesskabet.

Via indkaldelser af forslag søgte programmet at fremme oprettelsen af europæiske databaser og brugen heraf i hele EF. Disse bestræbelser er blevet fortsat gennem ..... og nu ..... programmerne.

- 2.1.22. Disse EF-programmer kombineret med nationale initiativer har stimuleret udviklingen af elektroniske informationstjenester i EF. Før oprettelsen af EURONET DIANE-nettet var forholdet målt efter omsætning mellem det europæiske og det amerikanske online-informationsmarked 1/10. Nu er det kun 1/3.
- 2.1.23. Forskellen i størrelse mellem EF-markedet for informationstjenester og det amerikanske marked indsnævres dog kun gradvis. Det europæiske informationstjenestemarked er stadig meget opsplittet, primært på grund af sproglige, lovgivningsmæssige og tekniske barrierer. Udviklingen af dette marked sker primært på nationalt plan. De indbyrdes afvigende nationale politikker, specielt med hensyn til teledatnet, kombineret med de store økonomiske forskelle inden for fællesskabet forstærker skævheden mellem medlemsstaterne.
- 2.1.24. Stillet over for den skærpede konkurrence på markedet har de største aktører på det europæiske informationstjenestemarked foretrukket defensive nationale eller transatlantiske aftaler frem for europæisk samarbejde. De fremskridt, der er gjort med hensyn til at udforme en EF-telekommunikationspolitik, fremkomsten af CD-ROM markedet og audiotekstteknologier samt udviklingen af gateways mellem værtsdatamater har imidlertid - sammenholdt med den nyskabte efterspørgsel efter information som følge af etableringen af det indre marked - åbnet op for nye muligheder for at udvikle et EF-marked for databasetjenester.

NB. Kildeangivelsen fra tallene i del 2.1: se side 60 in fine.

2.2. Den retlige beskyttelse af databaser i medlemsstaterne

- 2.2.1. Som forholdene er nu, findes der ikke i nogen af medlemsstaternes ophavsretslovgivning en udtrykkelig henvisning til retlig beskyttelse af elektroniske databaser. Eftersom databaseproduktionen først begyndte at tage fart i Europa i midten af 1980'erne, kan det ikke undre, at lovgiverne endnu ikke har fastsat specifikke lovbestemmelser for en teknologi, som først for nylig har fået et vist omfang i en række medlemsstater.
- 2.2.2. Bortset fra, at fremkomsten af en databasesektor er et fænomen af nyere dato, skal det også siges, at det er en sektor, der for øjeblikket er mere dynamisk i nogle medlemsstater end i andre. Tallene citeret i ..... for den forventede omsætning inden for online-tjenester i 1992 viser i den ene ende af skalaen Det Forenede Kongerige med en omsætning på 1 770 mio. ECU og i den anden Spanien med en omsætning på 26 mio. ECU. Tallene for resten af Europa, herunder de fem medlemsstater, hvor omsætningen er mindre end i Spanien, er sammenlagt kun på 196 mio. ECU. Det Forenede Kongerige kunne således alene tegne sig for 50% af det europæiske marked for online-databasetjenester. En tilsvarende ubalance, men i mindre målestok, kan observeres for teledataterminalers vedkommende, hvor Frankrig havde over 4 millioner teledataterminaler i drift ved udgangen af 1988 sammenlignet med kun 330 000 terminaler i de øvrige 11 medlemsstater tilsammen.
- 2.2.3. Denne kombination af en nylig og uensartet vækst i database-sektoren i EF har medført en situation, hvor databaser i betydningen "samling af fakta eller data" kun udtrykkeligt kan komme i betragtning til ophavsretlig beskyttelse i et begrænset antal medlemsstater i henhold til gældende lovgivning. Blandt disse ville sandsynligvis være Det Forenede Kongerige og Spanien. Andre medlemsstater, som har ikke-udtømmende lister over værker, der kan nyde ophavsretlig beskyttelse, kan dog meget vel tænkes også at beskytte databaser under det brede begreb "litterære værker" eller som "samlinger".

I ingen af disse lovgivninger benyttes imidlertid udtrykket "database". Henvislninger til samlinger, kompilationer eller typer af værker som tabeller, fortegnelser eller kataloger må derfor anses for at omfatte samlinger af både værker og data, hvis alle databaser for øjeblikket skal formodes at nyde beskyttelse i henhold til medlemsstaternes lovgivning. Det er uvist, om databaser i elektronisk form også nyder beskyttelse, eller om den terminologi, der benyttes i medlemsstatens lovgivning, eksplicit eller implicit skal forstås som kun omfattende værker eller data i papirform.

2.2.4. Det vil være logisk at formode, at alle databaser er beskyttet i betragtning af, at den fysiske form, hvor et værk fikseres eller markedsføres, i ophavsretlig henseende normalt er uden betydning for, om værket er beskyttelsesberettiget. Det kan dog hævdes, at udvalget eller arrangementet af de værker eller det materiale, der er indeholdt i den type samling, der er omhandlet i artikel 2, stk. 5, i Bernerkonventionen, ikke i enhver henseende udgør den samme aktivitet som kompilationen af data ad elektronisk vej i en online tidstro database. Af den grund er det ikke - på nær nogle få undtagelser - muligt at fastslå, at henvisninger i medlemsstaternes lovgivning til "værker" eller "samlinger" eller lignende typer værkstyper nødvendigvis også omfatter elektroniske databaser.

2.2.5. Selv om man antog, at intet i medlemsstaternes lovgivning hverken implicit eller eksplicit er til hinder for, at elektroniske databaser kan nyde ophavsretlig beskyttelse, er der alligevel betydelige forskelle i den beskyttelse, medlemsstaterne rent faktisk yder. En første og fundamental forskel vedrører det originalitetskrav, som en given medlemsstat måtte anvende for at afgøre, om en database er beskyttelsesberettiget eller ej. På grund af de store forskelle i originalitetsprøvnningen, der for øjeblikket findes, vil én og samme database kunne opnå beskyttelse i nogle medlemsstater og ikke i andre, eller ikke opnå beskyttelse som en database, men som en anden type værk.

- 2.2.6. Tilsvarende forskelle findes med hensyn til beskyttelsestiden og med hensyn til ejendomsretten til rettigheder i tilfælde, hvor databasen er frembragt i henhold til en arbejdskontrakt, som et kollektivt værk eller af en juridisk person.
- 2.2.7. Et tredje og lige så vigtigt område, hvor der består forskelle, vedrører en databasebrugers mulighed for i en given medlemsstat at foretage downloading, dvs. at foretage udtræk fra databasen eller dele af den. De undtagelser, der findes i medlemsstaternes lovgivning for anvendelser i undervisningsøjemed eller privat øjemed, varierer såvel for forskellige værkstyper som for værker, der anerkendes som tilhørende samme kategori i alle medlemsstater.
- 2.2.8. Opsummerende kan det derfor fastslås, at medlemsstaternes lovgivning formentlig yder ophavsretlig beskyttelse af samlinger eller kompilationer af værker eller andet materiale enten som værker i henhold til artikel 2, stk. 1, i Bernerkonventionen eller som samlinger i henhold til artikel 2, stk. 5, i Bernerkonventionen, men det er uklart, om denne beskyttelse i alle tilfælde også omfatter "databaser" og navnlig elektroniske databaser. Det er ligeledes uklart, i hvilket omfang andre værker eller andet materiale end tekst er omfattet af gældende lovgivning. Selv om der ydes beskyttelse af elektroniske databaser, herunder databaser, der indeholder andet materiale end tekst, er det uomtvisteligt, at resultatet af at anvende medlemsstaternes lovgivning på en given database i praksis vil blive forskelligt.
- 2.2.9. Medlemsstaternes retspraksis kaster heller ikke noget lys over spørgsmålet om omfanget af den ophavsretlige beskyttelse af elektroniske databaser. Domspraksis er forholdsvis beskeden, selv i de medlemsstater, hvor databasesektoren er mest udviklet. Isolerede sager i andre medlemsstaters retspraksis giver ikke et afgørende fingerpeg om beskyttelsens omfang. En analyse af medlemsstaternes retspraksis vedrørende samlinger eller kompilationer i papirform er derfor ikke nødvendigvis en brugbar indikator for, hvorledes et søgsmål, der vedrører en elektronisk database i en medlemsstat, ville falde ud.

2.2.10. I Danmark, Finland, Norge og Sverige har man valgt en anden løsning hvorefter "kataloger, tabeller og lignende arbejder, der sammenstiller et større antal oplysninger" uafhængigt af en eventuel ophavsretlig beskyttelse, ikke må eftergøres i en 10-årig periode.

Visse typer oplysninger vil end ikke kunne beskyttes under den 10-årige katal regel, idet denne beskyttelse kun vedrører eftergørelse af det pågældende værk og ikke de i værket indeholdte oplysninger.

2.2.11. På grund af den usikkerhed og de forskellige fortolkningsmuligheder, der for øjeblikket præger beskyttelsen af databaser, er der et åbenlyst behov for i det mindste at fastlægge grundlæggende harmoniserede rammer. Hvis dette ikke sker hurtigt, er der risiko for, at medlemsstaterne i den positive lovgivning kommer til at fastsætte vidt forskellige regler, eller at databaser fra Fællesskabet udsættes for uretmæssig tilegnelse, fordi der ikke findes nogen beskyttelse, der kan håndhæves i praksis. Investeringerne i databasesektoren kan ikke opretholdes, efterhånden som sektoren modnes, medmindre databaser fra Fællesskabet er mindst lige så godt beskyttet som databaser fra de lande, der udgør dets vigtigste handelspartnere.

2.3. Den retlige beskyttelse af databaser hos Fællesskabets vigtigste handelspartnere

2.3.1. Det mest nærliggende er at sammenligne med databasesektoren i USA. Den amerikanske Copyright Act fra 1976 definerer en kompilation som "et værk frembragt ved samling og sammenstilling af på forhånd eksisterende materiale eller af data, der er udvalgt, ordnet eller struktureret på en sådan måde, at det heraf resulterende værk som helhed udgør et originalt værk, der er berettiget til ophavsretlig beskyttelse". §103 i loven præciserer endvidere, at kompilationer er inkluderet i en ikke-udtømmende liste over "værker", der er beskyttet i medfør af §102, uden at specificere, om denne beskyttelse ydes som litterært værk eller på anden måde. §103, stk. 6, anfører dog, at det beskyttelsesberettigende element i kompilationen er det materiale, ophavsmanden til et sådant værk har bidraget med, og ikke det på forhånd eksisterende materiale, der benyttes i værket.

2.3.2. Retspraksis i USA vedrørende beskyttelse af elektroniske databaser er også forholdsvis begrænset, og man må derfor se på de domme, der vedrører kompilationer i papirform, idet der i

definitionen af "kompilation" specifikt henvises til "data", og §102 finder anvendelse på værker, "der er fikseret på et hvilket som helst fysisk medium .. hvorfra de kan opfattes, reproduceres eller på anden måde videregives, enten direkte eller ved hjælp af en maskine eller en anordning".

- 2.3.3. På grundlag af den seneste Højesteretsafgørelse i USA i spørgsmålet om beskyttelse af en kompilation af data (Feist Publications mod Rural Telephones Service Company Inc 499 US 113L Ed 2nd 385 III d.c.a. 1991) synes det at stå klart, at der i retspraksis er ved at blive anlagt en ny linje, der afviser "sweat of the brow"-kriteriet men kræver originalitet i ophavsretlig forstand. Hvis dette ræsonnement følges konsekvent i USA fra nu af, kan det meget vel tænkes, at elektroniske databaser samt samlinger i papirform, der ikke opfylder originalitetsprøvnngen, vil blive udelukket fra at opnå ophavsretlig beskyttelse, uanset hvor stor færdighed eller arbejdsindsats eller hvor store anstrengelser eller finansielle investeringer der er medgået til deres frembringelse.
- 2.3.4. Hvad angår den retlige beskyttelse af databaser i andre lande i verden, er der få lande ud af de lande, der er deltagere i Bernerkonventionen, der har en specifik lovgivning for databaser. Det kan antages - som det er tilfældet med EF-medlemsstaterne - at artikel 2, stk. 5, i Bernerkonventionen åbner mulighed for at beskytte samlinger eller kompilationer i tilfælde, hvor den nationale lovgivning har bestemmelser om sådanne værker, eller hvor den ikke-udtømmende liste over beskyttede værker er tilstrækkelig bred til at omfatte andre og uspecificerede kategorier af værker. Under den seneste drøftelse af spørgsmålet om Bernerkonventionens anvendelse på databaser (ekspertudvalgets møde den 4.-8. november 1991 om en eventuel protokol til Bernerkonventionen) var der bred tilslutning til forslaget om at præcisere konventionen på dette punkt.

2.3.5. I industrilandene er der dog eksempler på specifikke bestemmelser. I f.eks. Japan ydes der i artikel 12a i ophavsretsloven fra 1986 beskyttelse af "databaseværker".

"(1) Databaser, som i kraft af udvalget eller den systematiske opbygning af den heri indeholdte information kan betragtes som intellektuelle frembringelser, beskyttes som selvstændige værker".

I artikel 2, stk. 1, defineres databaser således: "Ved database forstås et samlet hele af information som f.eks. artikler, tal eller diagrammer, der er systematisk struktureret på en sådan måde, at sådan information kan gøres til genstand for søgning ved hjælp af en datamat".

3.0. Beskyttelsens omfang

3.1. Definition af emneområde

- 3.1.1. Det er hensigten med dette direktiv at fastsætte regler for de specifikke problemer, der opstår som følge af brugen af elektronisk databehandlingsudstyr til lagring, behandling og søgning af "Information" i dette ords bredeste betydning.
- 3.1.2. I henhold til artikel 2, stk. 5, i Bernerkonventionen kan samlinger af litterære eller kunstneriske værker nyde beskyttelse på grund af udvalget eller arrangementet af deres indhold. Af indlysende grunde kunne deltagerne i konventionen på tidspunktet for dens udarbejdelse ikke forudse, at der i dag findes interaktive multimediedatabaser, hvor lyd, tekst, billede, data og tal samles i én samling.
- 3.1.3. Inden elektronisk databehandling ved brug af digitalisering så dagens lys, måtte de forskellige medier, hvorpå ophavsretligt beskyttede værker blev fikseret, lagres og benyttes skarpt adskilt fra hinanden ved hjælp af en lang række forskellige fikserings- og reproduktionsteknikker. Således blev lydsporet og billederne til en film ikke fikseret og reproduceret ved brug af den samme proces, ligesom tekst, data og tal heller ikke kunne håndteres af det samme udstyr ved brug af den samme behandlingsteknik.
- 3.1.4. Med fremkomsten af muligheden for at konvertere alle skriftlige værker, kendsgerninger, numerisk information, billeder og lyd til en binær repræsentationsform må begreberne fiksering og reproduktion, lagring og søgning af det pågældende materiale nyvurderes.
- 3.1.5. Indtil for nylig indeholdt lovgivningerne - hvor der fandtes lovgivning til beskyttelse af kompilationer som sådanne - kun bestemmelser om samlinger af litterære værker eller uddrag af litterære værker eller i nogle tilfælde samlinger af kunstneriske værker. Samlinger af data omtales kun sjældent udtrykkeligt.

Der synes at have været forholdsvis få retssager i de fleste medlemsstater vedrørende spørgsmålet om krænkelse af ophavsretten til samlinger af hele værker eller uddrag af værker.

- 3.1.6. At der kun har været få retssager kan skyldes, at beskyttelsen ikke kun omfatter samlingens indhold, selve værkerne, men også udvælgelsen eller sammenstillingen af værkerne. I betragtning af, hvor mange kombinationsmuligheder disse to kriterier åbner op for, vil der være få tilfælde, hvor en efterfølgende ophavsmand foretager nøjagtig den samme udvælgelse eller sammenstilling af værker i sin antologi som den første ophavsmand.
- 3.1.7. Desuden er situationen den, at indtil edb-baserede lagrings- og søgningssystemer så dagens lys, var der fysiske begrænsninger på, hvor store mængder materiale der i praksis kunne samles i ét bind, og således på, hvilken type samling der kunne foretages.
- 3.1.8. Fremkomsten af digitalisering har haft konsekvenser for begge disse faktorer. Mens den "manuelle" sammenstilling af værker i vid udstrækning beroede på et skøn og derved klart afspejlede ophavsmandens personlige valg, er den rækkefølge, hvor i værker sammenstilles i en database, til en vis grad dikteret af logikken i det program, der styrer databasen, og som giver brugeren muligheden for informationssøgning. Derved kan der opstå en vis lighed i struktureringen af materiale i databaser, der oprettes ved brug af det samme databasestyringsystem.

I nogle tilfælde (det er mere korrekt at tale om "intelligente applikationer" end "kunstig intelligens") kan der endog forekomme tilfælde, hvor dele af sammenstillingen frembringes og tilpasses af edb-programmet selv alt efter, hvorledes databasen benyttes. Selv i tilfælde, hvor parametrene for sammenstillingen af materiale i en database fastlægges ved henvisning til de mest udbredte databasestyringsystemer, kan der alligevel være tale om ophavsret til andre aspekter af frembringelsen af databasen.

- 3.1.9. Det forhold, at elektronisk databehandling har medført en kraftig forøgelse af omfanget og mængden af materiale, der kan lagres i én enkelt database, kan samtidig medføre en indskrænkning i ophavsmandens udvælgelse, da det i mange tilfælde netop er databasens udtømmende og omfattende karakter som Informationskilde, der giver den dens markedsværdi. Udvælgelsesfunktionen overføres derfor delvis fra ophavsmanden til brugeren, selv om sidstnævnte i realiteten dirigeres gennem databasens indhold af styresystemet.
- 3.1.10. Eftersom elektronisk databehandling radikalt har ændret arten af det, der kunne forudses at blive omfattet af bestemmelserne i artikel 2, stk. 5, i Bernerkonventionen, har Kommissionen i dette direktiv fokuseret på samlinger, hvis indhold sammenstilles, lagres og konsulteres ad elektronisk vej. Dette er ikke ensbetydende med, at direktivets anvendelsesområde er begrænset til en bestemt teknologi, eller omvendt, at samlinger, der ikke er edb-baserede, ikke nyder ophavsretlig beskyttelse i medlemsstaterne. Eftersom der findes en klar bestemmelse i Bernerkonventionen, der beskytter, hvad der kan betegnes som traditionelle ikke-elektroniske kompilationer, og Verdensorganisationen for Intellektuel Ejendomsret (WIPO) for nylig har foreslået at inkludere samlinger af data blandt de værker, der nyder beskyttelse i henhold til artikel 2, stk. 5, i Bernerkonventionen (WIPO-memorandum BCP/CE/1/1/1. del om spørgsmål vedrørende en eventuel protokol til Bernerkonventionen), er det hævet over enhver tvivl, at denne beskyttelse fortsat skal gælde for samlinger eller antologier af værker og data i papirform i henhold til gældende ophavsretslovgivning i medlemsstaterne. Dette spørgsmål behandles mere indgående i punkt 2.2. i de specifikke bestemmelser i denne grundlov.
- 3.1.11. Det andet element vedrørende beskyttelsens omfang, der bevirker, at Kommissionen har rettet opmærksomheden mod edb-kriterierne, er, at billeder og lyd nu kan sammenstilles med data af anden art på samme måde som tekst og tal, selv i én og samme database.

Denne mulighed for at reducere forskellige fremstillingsformer til en fælles binær kode indebærer en radikal ændring af det, der betegnes "en kompilation", og gør det for at undgå tvivlstilfælde nødvendigt, at der fastlægges klare grundregler for denne type samlinger, der normalt benævnes "databaser", især med hensyn til spørgsmålet om indskrænkninger i ophavsmandens ophavsretsaserede enerettigheder. Situationen er desuden den, at elektroniske databaser er særlig udsat for piratvirksomhed, fordi det er så nemt via moderne kommunikationsnet at downloade og udskrive dele af eller hele databaser hurtigt og til lave omkostninger. Det er derfor af helt afgørende betydning, at der indføres særlige foranstaltninger, der giver frembringere af databaser klare rettigheder, der kan håndhæves i praksis, og som går videre end de rettigheder, der for øjeblikket gælder for samlinger i papirform i henhold til bestemmelserne i artikel 2, stk. 5, i Bernerkonventionen.

3.2. Forholdet mellem beskyttelsen af databasen og dens indhold

- 3.2.1. Som anført under punkt 2.1. ovenfor er kriteriet for den beskyttelse af en database, der ydes ved artikel 2, stk. 5, i Bernerkonventionen, udvalget eller arrangementet af dens indhold. Spørgsmålet om beskyttelse af de værker eller det materiale, der er indeholdt i databasen, behandles ikke i artikel 2, stk. 5, i Bernerkonventionen, lige bortset fra at det fastsættes, at beskyttelsen af databasen ikke indskrænker rettighederne til dens indhold.
- 3.2.2. Dette direktiv følger dette princip ved at yde ophavsretlig beskyttelse af den måde, hvorpå en samling er foretaget, dvs. ophavsmandens personlige valg ved udvælgelsen og sammenstillingen af et materiale og ved måden at give brugeren adgang hertil på. Uautoriserede handlinger i forhold til en database, der er ophavsretligt beskyttet, består således i krænkelse af rettighederne til dette aspekt af udvælgelsen eller sammenstillingen, men ikke i krænkelse af rettighederne til databasens indhold, selv om selve indholdet også kan være genstand for intellektuelle ejendomsrettigheder eller andre rettigheder.

Selv om lagringen af værker eller materiale i en database nødvendigvis indebærer en reproduktion af disse værker eller dette materiale, berører dette direktiv ikke problematikken vedrørende ophavsrettigheder eller andre rettigheder til databasens indhold. Dette skyldes, at hvis selve indholdet er ophavsretligt beskyttet, finder medlemsstaternes lovgivning vedrørende reproduktion af værkerne fortsat anvendelse, når værkerne inkorporeres i en database. Problemerne i forbindelse med indlæsning af bibliografisk materiale i en database behandles dog specifikt, fordi den ophavsretlige beskyttelse af sådant materiale langt fra er klar i flere medlemsstater. Denne problematik behandles mere indgående i punkt 4.1. i 2. del af denne begrundelse.

- 3.2.3. Et særligt kendetegn ved elektronisk lagrede og behandlede data er, at udvælgelsesprocessen kan være uendelig, ligesom sammenstillingen af indholdet kan være i konstant forandring. Indholdet af en database, der opererer tidstro eller næsten tidstro, og som f.eks. ajourføres hvert tredivte sekund, vokser, som tiden går, og noget af det kan til sidst blive slettet. Tilsvarende kan struktureringen af dette indhold forandre sig, som tiden går alt efter, hvilke nye data der indlæses, og hvorledes brugsmønstret er. Kriterierne og parametrene for udvalget og sammenstillingen skal dog fastlægges af et menneske, uanset om udvælgelsen og sammenstillingen derefter udføres ved hjælp af intelligente systemer eller ekspertsystemer, der er en del af styreprogrammet, og uanset om indholdet af databasen forbliver det samme, som tiden går, eller ej. For så vidt som der er foretaget et valg ved udvælgelsen eller sammenstillingen af et materiale, kan de kriterier og parametre, der fra begyndelsen lå til grund for dette valg, derfor tilskrives et menneske.

- 3.2.4. Det er blevet hævdet, at i nogle tilfælde giver hverken udvælgelses- eller sammenstillingskriterierne ophavsmanden tilstrækkelig frihed til at foretage et individuelt valg. Til støtte herfor anføres ofte eksemplet med en alfabetisk opstillet fortegnelse over telefonabonnenter i en given lokalitet. I dette tilfælde skal fortegnelsen for at tjene sit formål være så komplet som muligt, og en efterfølgende ophavsmand kan ikke komme uden om at repetere det samme indhold, hvis han ønsker at producere en fortegnelse, der er lige så komplet. Tilsvarende er det kutyme for fortegnelser af denne art, at dataene for at øge brugervenligheden er opstillet alfabetisk, og en efterfølgende ophavsmand kan vanskeligt komme uden om at repetere en sådan alfabetisk opstilling. En efterfølgende ophavsmand kan naturligvis udarbejde en anden fortegnelse, hvor abonnenterne er udvalgt efter et særligt kriterium som adresse eller profession, eller han kan i teorien variere den alfabetiske opstilling.
- 3.2.5. I begrænsede tilfælde af denne art, hvor i realiteten hverken udvælgelsen eller sammenstillingen kan varieres af en efterfølgende ophavsmand, kan det være umuligt at yde den ophavsretlige beskyttelse, der normalt ydes samlinger, fordi en efterfølgende ophavsmand umuligt vil kunne påvise originalitet i sit valg. Der bør dog heller ikke kunne tillægges ophavsret til den første samling, hvis der til denne benyttes velkendte metoder, som f.eks. at anføre samtlige abonnenter eller at gøre brug af en alfabetisk opstilling, fordi konsekvensen af en sådan ophavsret ville være at hindre enhver anden ophavsmand i at kompilere værker eller materiale i udtømmende form eller alfabetisk.
- 3.2.6. Det ville være en uacceptabel udvidelse af ophavsretten og en unødigt restriktiv foranstaltning, hvis man ved blot at foretage en udtømmende akkumulering af værker eller materiale, der struktureres efter almindeligt benyttede metoder eller principper, kunne opnå beskyttelse på samme grundlag som andre litterære værker.

3.2.7. Men selv det blot at akkumulere kendsgerninger, statistikker, bibliografiske oplysninger, navne og adresser udgør en betydelig økonomisk aktivitet. Der medgår tid, arbejdsindsats og organisatoriske evner til at indsamle og efterkontrollere nøjagtigheden af den krævede mængde data og til heraf at frembringe en vare eller tjenesteydelse, der kan afsættes på markedet. Dataene svarer i dette tilfælde til et råmateriale. Hvis andre uretmæssigt tilegner sig dette råmateriale, vil de kunne markedsføre lignende eller identiske varer eller tjenesteydelser til meget lavere omkostninger. Inden for andre industrigræne ville det blive betragtet som illoyal konkurrence, hvis et råmateriale, der er skaffet til veje til forarbejdning for én virksomheds regning, frit kunne tilegnes af en anden virksomhed med henblik på at fremstille en lignende vare eller tjenesteydelse. På den anden side bør ingen producent have monopol på et råmateriale, så han udelukker andre fra at markedsføre det færdige produkt eller den færdige tjenesteydelse på markedet.

3.2.8. Derfor ydes der ved dette direktiv ud over den beskyttelse, der ydes en database som en samling, hvis den opfylder det for denne beskyttelse krævede originalitetskrav, en begrænset beskyttelse af Indholdet af en database, hvis dette indhold ikke i forvejen nyder ophavsretlig beskyttelse. Hensigten med denne beskyttelse mod parasitær adfærd hos konkurrenter, der i forvejen findes i nogle, men ikke alle medlemsstaters lovgivning om illoyal konkurrence, er at skabe en situation, der fremmer investeringer i databehandling og beskytter disse mod uretmæssig tilegnelse. Den skaber ingen hindringer for informationsstrømmen, ligesom den heller ikke skaber nogen rettigheder til informationen som sådan.

Hvis den pågældende information er tilgængelig fra andre kilder, består der ingen eneret til denne information for frembringeren af en database. Hvis frembringeren af en database derimod er den eneste kilde til sådan information, skal der tildeles licens til kommerciel genudnyttelse af informationen på fair og ikke-diskriminerende vilkår. Brugere, der kun har behov for at benytte informationen i privat øjemed, kan frit gøre dette.

4.0. Nødvendigheden af en EF-foranstaltning

4.1. Det beskyttelsesberettigede værks art

- 4.1.1. Det står stadig mere klart, at med den nuværende vækst i den samlede informationsmængde, der står til samfundets rådighed, er elektroniske medier den eneste løsning på problemet med at lagre og skabe adgang til en så stor Informationsmængde. Som eksempler fra forskellige sider af databaseteknologien kan nævnes: et flyreservationssystem kan fungere tidstro på verdensplan, fordi det kan ajourføres elektronisk, og et lovbibliotek behøver ikke længere at føre papirudgaver af alle afgjorte sager gennem flere århundreder, når en online-lovdatabase kan give øjeblikkelig adgang til resuméer af domme eller disses fulde ordlyd. Det er blevet opgjort, at den årlige stigning i Informationsmængden i dag svarer til den samlede mængde information, der var i cirkulation i verden for 50 år siden. En så stor årlig procentvis stigning i den skabte og forbrugte Informationsmængde kan kun styres, hvis der foretages betydelige investeringer i forskning og udvikling af datalagrings- og Informationssøgningsteknik. En database er derfor ikke alene resultatet af en kreativ, intellektuel indsats, der som sådan er beskyttelsesværdig kulturelt set, men også et vitalt industrielt og kommercielt redskab, der kræver, at der skabes optimale betingelser for de fremtidige investeringer i database-udvikling i Fællesskabet.
- 4.1.2. Det er hævet over enhver tvivl, at det at sammenstille en samling er en intellektuel aktivitet, der er værdig til at blive anerkendt ophavsretligt som en kreativ proces analogt med udarbejdelsen af opslagsværker, lærebøger eller videnskabelige publikationer eller - inden for kunstnerisk komposition - med frembringelsen af værker som f.eks. kollager.

4.1.3. For så vidt som frembringeren af en database skønnes at have foretaget et valg og således at have udfoldet en kreativ, intellektuel indsats i forbindelse med udvælgelsen eller sammenstillingen af det materiale, der står til hans disposition, er der ikke nogen åbenlys grund til at udelukke databaser fra ophavsretlig beskyttelse. Vurderingen af, om der har været udfoldet en kreativ, intellektuel indsats, afhænger ikke af, om indholdet kan beskyttes, eller udelukkende af udvælgelsen eller sammenstillingen af selve indholdet.

4.1.4. Det at frembringe datamodeller og en thesaurus samt indekserings- eller krydshenvisningssystemer er også nødvendige intellektuelle skridt i forbindelse med frembringelsen af en database, uanset hvilket materiale disse handlinger udføres på. Databasens nytteværdi som informationskilde afhænger af, hvor nemt og effektivt brugeren kan opnå adgang til de nødvendige værker eller det nødvendige materiale, og forberedelsen af råmaterialet i form af udarbejdelse af sammenfatninger, "tagging" og datamodeller samt indeks- og opslagssystemer samt systemer til fund af oplysninger og præsentation for brugeren er væsentlige elementer i det, der kan betegnes som ophavsmandens intellektuelle input.

"Sammenstillingen" af et materiale i en database afhænger til en vis grad af, hvilket indekseringssystem der er udarbejdet i den forstand, at en effektiv informationssøgning fra en given lokalitet kun er mulig ved hjælp af et indeks. Således er der ikke tale om en "sammenstilling", før rammerne for et register er etableret, som databasens styresystem derefter implementerer.

4.1.5. En ophavsmand til en database udfører derfor ikke blot en mekanisk samling og sammenstilling af et materiale. Ved behandlingen af råmaterialet sker der en værditilvækst, som i nogle tilfælde endda kan føre til, at der frembringes nye, afledte værker, f.eks. resuméer af domstolsafgørelser, der sætter brugeren i stand til at afgøre, om han har behov for den fulde ordlyd af en afgørelse.

- 4.2. De økonomiske konsekvenser af en manglende beskyttelse af databaser
- 4.2.1. De fornødne investeringer i ny databaseteknologi vil ikke blive foretaget, hvis den retlige ordning inden for Fællesskabet ikke er sikker og ensartet og yder tilstrækkelig beskyttelse af frembringerens færdigheder og arbejdsindsats, så det bliver attraktivt for nye aktører at søge ind i databasesektoren. Der er for øjeblikket en betydelig uligevægt mellem medlemsstaterne med hensyn til, hvor udviklet databasesektoren er (se punkt 2.1.5.). En retlig ordning af denne art indebærer ikke en overbeskyttelse af rettighedshaveren på konkurrenternes eller forbrugernes bekostning. Den indebærer heller ikke, at der lægges begrænsninger på den frie informationsstrøm, som det er blevet antydnet i visse kredse. I denne forbindelse er det vigtigt at undgå letkøbte og vildledende sammenligninger mellem databasesektoren og andre erhvervssektorer.
- 4.2.2. Information - forstået som på forhånd eksisterende værker eller som kendsgerninger, tal og statistikker - kan normalt erhverves af enhver, der har en interesse i at købe og sælge sådan information. En udgiver erhverver ret til at producere og sælge en udgave af et værk; han erhverver eneret til at udgive denne bestemte tekst. Det står en informationsproducent eller informationsformidler - uanset om den information, der er tale om, er børsnoteringer, meteorologiske data eller bibliografiske oplysninger - frit for at frembringe, samle og sælge sådan information til andre, der måtte ønske mod betaling at distribuere den til slutbrugerne. Tilsvarende står det en konkurrerende informationsproducent frit for at udføre den samme informationsindsamling eller at frembringe sin egen information, der kan sælges til konkurrerende informationsformidlere.
- 4.2.3. En ophavsretlig beskyttelse af en database forhindrer således ingen i at erhverve ret til at offentliggøre værker eller andet materiale eller i at frembringe sådanne værker eller sådant materiale selv.

- 4.2.4. Kun i det isolerede tilfælde, hvor frembringeren og distributøren af et værk eller et materiale er den eneste informationskilde, og hvor der består en samfundsmæssig interesse i at fremme konkurrencen eller i at sikre en spredning af informationen, kan der med rette argumenteres for, at databasefrembringerens værk bør kunne spredes frit.
- 4.2.5. "Frit" betyder i dette tilfælde ikke gratis, for samlingen af værket eller materialet er ikke sket, uden at frembringeren af databasen har foretaget en vis investering, det være sig finansiel eller på anden måde. I sådanne tilfælde, hvor databasefrembringeren er den eneste informationskilde, bør der dog af hensyn til konkurrencen og det bredest mulige forbrugsvalg være mulighed for, at sådan information gøres tilgængelig på licens på ikke-diskriminerende vilkår, så det forhindres, at dominerende informationsproducenter misbruger en monopolstilling.
- 4.2.6. Direktivet søger således på én og samme gang at løse såvel de kreative som de økonomiske problemer i forbindelse med beskyttelse af databaser: på den ene side ophavsretlig beskyttelse af ophavsmandens kreative, intellektuelle indsats, en beskyttelse, som udmærket kan gælde for et stort antal af de databaser, der for øjeblikket frembringes i Fællesskabet, og på den anden side beskyttelse af frembringerens investering mod parasitær adfærd fra piraters og uhæderlige konkurrenters side, som på uretmæssig vis søger at tillegne sig resultatet af databaseindehaverens kompilationsarbejde.
- 4.2.7. Hvis disse to problemer ikke løses under ét, og der kun ydes beskyttelse af de aspekter af udvælgelsen eller sammenstillingen af frembringelsen af en database, der kan beskyttes ophavsretligt, vil direktivet i realiteten ikke yde nogen beskyttelse i situationer, hvor der ikke desto mindre kan påføres ophavsmænd betydelige økonomiske tab, hvis der finder kopiering sted.

Teknisk set er der ofte intet til hinder for, at en bruger eller en konkurrent kan downloade indholdet af en database og sammenstille indholdet i en anden orden og endda foretage sin egen udvælgelse fra dette materiale for at inkludere det i sit eget produkt. Da den ophavsretlige beskyttelse kun gælder udvælgelsen eller sammenstillingen af en samling, vil der ikke forekomme nogen krænkelse af ophavsmandens ophavsret. Tilsvarende vil frembringelsen af en database - da den ophavsretlige beskyttelse ikke omfatter ideer, principper eller rene kendsgerninger - ikke kunne påberåbe sig ophavsretlig beskyttelse i forhold til det uretmæssigt tilegnede indhold af sin database.

4.2.8. De økonomiske konsekvenser af en sådan adfærd kan potentielt være til stor skade for EF's databasesektor. Som forholdene er nu, regulerer aftalelovgivningen i vid udstrækning vilkårene for at opnå adgang til databaser. Selv i denne situation hersker der usikkerhed fra databaserettighedshavernes side med hensyn til, i hvilket omfang specifikke bestemmelser vedrørende kopiering af såvel udvælgelsen og sammenstillingen som af selve informationen kan håndhæves i praksis, eftersom omfanget af den eksisterende retlige beskyttelse af databaser langt fra er klar i hverken lovgivningen eller retspraksis i medlemsstaterne.

4.2.9. I fremtiden kan det meget vel tænkes, at markedsføringen af databaser i stigende omfang går i retning af decideret salg af produkter som f.eks. lagerchips, digitale bånd og CD-ROM disketter, som indeholder omfattende databaser. Uanset om der ikke er knyttet nogen form for betingelser til salget, eller om der til salget er knyttet betingelser ved at bryde et segl, som det for øjeblikket er tilfældet med en stor del af det mest udbredte programmel, vil det være vanskeligt, om ikke umuligt, for rettighedshavere at øve en så effektiv kontraktbaseret kontrol med anvendelsen af deres databaser, som det for øjeblikket er tilfældet med online-systemer.

- 4.2.10. Databasesektorens økonomiske fremtid på lang sigt afhænger derfor af, om der findes en tilstrækkelig beskyttelse af såvel de elementer, der sædvanligvis har mindre direkte relevans for brugeren eller konkurrenten, nemlig udvælgelsen eller sammenstillingen af materialet, som selve materialet, som det i henhold til de gældende ophavsretsordninger er nemt at tillegne sig, og som i mange tilfælde udgør selve kernen i databasen.

5.0. Valg af retlig ordning

- 5.1.1. Ved fastlæggelsen af, hvilke retlige rammer der giver den mest adækvate beskyttelse af databaser måtte Kommissionen vælge en løsning, der opfylder visse parametre.
- Den retlige ordning må være af en sådan art, at den skaber sikkerhed og stabilitet, samt beskytter velerhvervede rettigheder og tilskynder til investeringer inden for sektoren. Ordningen må også sikre, at EF-databaser ydes beskyttelse i tredjelande. Den må være kohærent med den beskyttelse, der gives andre lignende værker og være i overensstemmelse med den politik Fællesskabet står til lyd for inden for GATT/TRIP-forhandlingerne og i WIPO. Ordningen må udformes således, at der sikres en afbalanceret behandling af frembringere og brugere af databaser.
- 5.1.2. Indføres der en særordning ville visse af disse krav kunne opfyldes, men ikke alle. En særordning kan tilpasses til de særlige forhold, der gør sig gældende for databasers vedkommende, men vil hverken skabe sikkerhed eller stabilitet, eftersom der vil forløbe lang tid, før der kan udvikles en fast retspraksis vedrørende fortolkningen af de nye lovbestemmelser på et så komplekst teknisk område.
- 5.1.3. En særordning kan heller ikke i sig selv sikre princippet om gensidig behandling for EF-databaser uden for Fællesskabet, eftersom sådanne arrangementer skal indgås på bilateral basis med hver enkelt land eller gennemføres ved en ny international konvention med alle de hertil hørende risici for fiasko eller forhaling.

En særordning ville kunne udformes specielt med henblik på at sikre en afbalanceret løsning af de forskellige brugerinteresser, men ville ikke forekomme logisk sammenholdt med den beskyttelse, der f.eks. gives det edb-program, der ligger til grund for databasen. En sådan særordning ville heller ikke stemme overens med den ophavsretlige beskyttelse, der allerede gives til samlinger og antologier i henhold til Bernerkonventionens artikel 2, stk. 5.

- 5.2.1. Valget af en ordning, hvor databaser beskyttes ved en beslægtet rettighed, ville i vidt omfang støde på de samme problemer som dem, der er anført ovenfor i forbindelse med en eventuel særordning, eftersom ingen medlemsstat for øjeblikket beskytter databaser via en beslægtet rettighed, ligesom ej heller de konventioner, der regulerer beskyttelse af beslægtede rettigheder, såsom fonogramproducenters rettigheder, giver et reelt grundlag for at udvide sådanne foranstaltninger til også at omfatte beskyttelse af databaser.
- 5.2.2. Da formålet med beskyttelsen som beslægtet rettighed er at omfatte de produktive aktiviteter, der ikke opfylder det krav til intellektuel kreativitet, der er nødvendig for at opnå ophavsretlig beskyttelse, ville det være en klar negation af bestemmelsen i Bernerkonventionens artikel 2, stk. 5, at afskære skabere af samlinger eller kompilationer, hvad enten disse er i papir- eller elektronisk form, fra retten til at opnå ophavsretlig beskyttelse, hvor en sådan er mulig, ved at begrænse deres beskyttelse til en beskyttelse som beslægtet rettighed eller ved at indføre et todelt system, hvorefter visse databasetyper kun opnår beskyttelse som beslægtet rettighed, mens andre tillægges fuld ophavsretlig beskyttelse.
- 5.2.3. Selv om man antog, at Rom- eller Genève-konventionerne kunne udvides til at omfatte databaser ville konventionerne om beslægtede rettigheder - for så vidt angår beskyttelsen af EF-databaser i tredjelande - give en langt mindre adækvat beskyttelse på verdensplan end en ophavsretsbaseret ordning, og dette af to grunde. For det første er antallet af stater, der har tiltrådt konventionerne om beslægtede rettigheder langt færre end antallet af stater, der har undertegnet Bernerkonventionen.

For det andet anvender man ikke i de eksisterende konventioner om beslægtede rettigheder princippet om national behandling på nøjagtig samme måde som princippet anvendes i henhold til Bernerkonventionen.

- 5.2.4. Selv om en beskyttelse som beslægtet rettighed måtte give en vis garanti for international anerkendelse, er en analogi mellem på den ene side et fonogram, der f.eks. består af et udvalg af musik, der er optaget digitalt eller på optiske disketter, og på den anden side en database, der er indeholdt på den samme slags optiske disketter, ikke hensigtsmæssig.

De rettigheder, der tilkommer fonogramproducenten, refererer sig til optagelsen af en fremførelse af musikværker. Fonogramproducenten har erhvervet rettigheder til en fremførelse, som han har optaget på et fysisk medium med henblik på markedsføring af den pågældende fremførelse til en videre kreds. Men andre kan lade de pågældende musikværker fremføre af forskellige kunstnere (eller endog af samme kunstnere ud fra den antagelse, at den første fonogramproducent ikke også har enerettighederne til musikværkerne, som fremføres, og ej heller en eksklusiv kontrakt med fremføreren). Det samme udvalg af værker kan på ny fremføres af samme kunstnere i nøjagtig samme rækkefølge, og fremførelsen optages af en anden fonogramproducent, uden at der er tale om, at denne har "reproduceret" den første producents program. Det er netop af denne grund, at Bernerkonventionen til beskyttelse af litterære og kunstneriske værker indeholder en bestemmelse i artikel 13 vedrørende reproduktion af musikværker.

- 5.2.5. Til forskel herfra kræves der en betydelig intellektuel indsats af skaberen af en database for at indsamle og efterkontrollere det materiale, der derefter skal forberedes til indlæsning i databasen, og for at arrangere materialet i databasen på en sådan måde, at brugeren kan foretage en effektiv interaktiv konsultation af det indlæste materiale. Selv om det apparat, der afspiller en CD-plade, kan afspille de enkelte dele af værket i en hvilken som helst rækkefølge, er CD-pladen på ingen måde interaktiv med brugeren.

Er der tale om en typisk meget omfattende database indeholdende videnskabelige tidsskrifter på områderne fysik, elektromekanik og elektronik, vil arbejdet i forbindelse med klassifikation og indeksering kræve en tesaurus med omkring tre millioner referencer for at brugeren effektivt kan udtrække de relevante artikler og foretage dialog med systemet.

- 5.3.1. På grund af de ovennævnte faktorer har Kommissionen valgt et todelt system, der indebærer de fordele, der er forbundet med ophavsretlig beskyttelse, men som er suppleret med foranstaltninger med henblik på at forhindre uautoriseret udtræk og genbrug af en databases indhold.

Ophavsretlig beskyttelse vil finde anvendelse på udvalget eller sammenstillingen af værker eller materiale i en database og er i overensstemmelse med den ved artikel 2, stk. 5, i Bernerkonventionen fastsatte beskyttelse.

På denne måde vil de i medlemsstaterne eksisterende juridiske ordninger let kunne benyttes eller ændres med henblik på at indbefatte databaser som beskyttet værk i henhold til ophavsretslovgivningen, og man kan henholde sig til eksisterende retspraksis med hensyn til beskyttelsen af samlinger eller kompilationer af værker på papir eller i elektronisk form.

- 5.3.2. Man kan da drage fordel af den ved Bernerkonventionen etablerede ordning med national behandling, ligesom man også kan udnytte den ved konventionen åbnede mulighed for at gøre visse indskrænkninger i ophavsmandens enerettigheder til fordel for brugerne, for eksempel i konventionens artikler 2, 9 og 10.
- 5.3.3. Valget af ophavsretlig beskyttelse vil være et logisk supplement til Rådets direktiv om retlig beskyttelse af edb-programmer (90/250/EØF), da man vanskeligt kan adskille indholdet af en base fra det program, der lagrer og styrer materialet.
- 5.3.4. Men det må erkendes, at ophavsretlig beskyttelse alene næppe er den adækvate løsning på alle de problemer, som beskyttelsen af databaser giver anledning til.

- 5.3.5 Kommissionen har derfor foreslået indførelsen af en særbestemmelse baseret på de ordninger, der forekommer i f.eks. love om illoyal konkurrence eller love om bekæmpelse af piratvirksomhed, men som specielt vedrører udtræk og genbrug af værker eller materiale fra en database. Der er ikke tale om, at ophavsretslovgivningen udvides til at omfatte idéer eller fakta, og ej heller om en ny ret til selve den information, der er indeholdt i en database. Det er en ret, der tillægges frembringeren af en database for en periode af ti år, hvad enten databasen kan beskyttes ophavsretligt eller ej. Dette er ikke til hinder for, at den generelle lovgivning om illoyal konkurrence fortsat finder anvendelse, eller at databaser beskyttes på anden vis - f.eks. kontraktligt.
- 5.3.6. Men indførelsen af en sådan ret til at forbyde udtræk af værker eller materiale fra en database ville kunne have konkurrencebegrænsende konsekvenser, hvis der ikke opstilles indskrænkninger. Det forudses derfor i direktivet, at rettighedshaveren under visse omstændigheder har pligt til at stille informationen til rådighed for konkurrenter, og brugere kan under alle omstændigheder udnytte indholdet til egne private formål. Det er også tilladt i et begrænset omfang at genbruge materialet i kommercielt øjemed, forudsat at kilden angives. Fuldstændig kopiering af databasens indhold med henblik på markedsføring af et konkurrerende produkt, uden selvstændig indsats i form af indsamling og efterkontrol af materiale, er derimod ikke tilladt.
- 5.3.7. Det er nødvendigt at indføre en specifik ret til at forbyde uautoriseret udtræk af en database frem for at forlade sig på eksisterende lovgivning om illoyal konkurrence eller kontraktmæssige ordninger mellem parterne.

- 5.3.8. For det første må det erkendes, at på nær visse undtagelser er lovgivningerne om illoyal konkurrence endnu ikke fuldt udviklede i medlemstaterne. Der findes mange forskellige former for lovteknik med henblik på at regulere spørgsmål om illoyal konkurrence, parasitær adfærd, fortrolighedsbrud, "passing off" osv. Så længe medlemsstaternes lovgivning om illoyal konkurrence ikke er harmoniseret, tjener det ikke noget formål at forsøge at foretage en harmonisering af databasebeskyttelsen på grundlag af en ordning, der i udtalt grad divergerer fra EF-land til EF-land, og som primært er udviklet via retspraksis. Det ville ej heller være muligt - via et særskilt direktiv om et enkelt produkt, nemlig databaser - generelt at regulere medlemsstaternes lovgivninger om illoyal konkurrence.
- 5.3.9. Et andet forhold, der begrænser muligheden for at anvende lovgivningen om illoyal konkurrence er, at en sådan lovgivning har til formål at regulere adfærden mellem konkurrenter og ikke adfærden mellem leverandør og brugere. Derfor vil det være ønskeligt med en mere generel ordning, der fastlægger, hvilke handlinger brugere - uanset om de også måtte være konkurrenter - kan foretage sig uden tilladelse.

6.0. De internationale rammer

6.1. Internationale konventioner

- 6.1.1. Som allerede nævnt under punkt 3.1.10 er man inden for Verdensorganisationen for Intellektuel Ejendomsret (WIPO) gået i gang med at drøfte spørgsmålet om, hvilken beskyttelse Bernerkonventionen giver databaser. På det første møde, som et ekspertudvalg afholdt i Genève fra 4. til 8. november 1991 om en eventuel protokol til Bernerkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker, drøftede man en tekst, som Det Internationale Bureau havde foreslået med henblik på eventuel indføjelise i en protokol til konventionen.

- 6.1.2. Dokument BCP/CE/1/2 Del 1 indeholder under punkt 41 følgende tekst: "Der er i dag stadig større enighed om, at databaser - hvad enten de foreligger i print, edb-lagre eller i anden form - bør sikres en beskyttelse af den art, der er fastsat i Bernerkonventionens artikel 2, stk. 5, (der vedrører "samlinger"), hvis de udgør en intellektuel frembringelse på grund af udvalget, sammenstillingen eller arrangementet af deres indhold." Under punkt 42 i samme tekst hedder det endvidere "... en række nationale ophavsretslove beskytter ikke alene samlinger af værker, men også enhver samling af information, data og lignende, hvis sådanne samlinger opfylder originalitetskravet på grund af udvalget, sammenstillingen eller arrangementet. Det synes berettiget at foretage en vis udvidende fortolkning af Bernerkonventionen med henblik på at dække sådanne samlinger."
- 6.1.3. I ovennævnte dokument foreslås det derfor, at samlinger af data og andet ikke-beskyttet materiale skal anses som litterære og kunstneriske værker og således beskyttes på samme måde som samlinger af værker, jf. artikel 2, stk. 5, i Bernerkonventionen. Det foreslås endvidere, at databaser skal nævnes i en eventuel protokol som eksempel på denne type af beskyttet værk. Herudover bør det præciseres, at beskyttelsen af samlinger af data eller andet ikke-beskyttet materiale ikke indebærer, at data som sådanne eller andet ikke-beskyttet materiale herved gøres berettiget til ophavsretlig beskyttelse.
- 6.1.4. Efter en omfattende drøftelse, der fandt sted på ekspertudvalgets møde i november 1991, udarbejdedes der et udkast til rapport, der under punkt 94 indeholdt følgende konklusion:
- "Formanden konkluderede som et resultat af drøftelsen, at spørgsmålet om beskyttelse af databaser skulle reguleres i forbindelse med den foreslåede protokol og udtalte tillige, at det under henvisning til nogle af de fremførte erklæringer ville være ønskeligt, at senere arbejdsdokumenter behandlede spørgsmålet om eventuel mulighed for også at beskytte databaser, som indeholdt store mængder af data- eller informationsenheder, men som ikke opfyldte originalitetskravet, såsom visse kataloger over varer, der udbydes til salg."

6.2. Handelsrelaterede immaterialretlige aspekter af Uruguay-Runden under GATT (de såkaldte TRIP-forhandlinger)

- 6.2.1. Spørgsmålet om beskyttelse af databaser har også været drøftet inden for rammerne af TRIP-forhandlingerne. I en forlængelse af en række drøftelser, hvorunder der syntes at være bred enighed, fremlagde formanden en tekst (artikel 10.2) hvori det hedder "kompilationer af data eller andet materiale, hvad enten det er i maskinlæsbar eller anden form, som på grund af udvalget eller arrangementet af deres indhold udgør intellektuelle frembringelser, skal beskyttes som sådanne, men beskyttelsen, som ikke skal omfatte selve dataene eller materialet, må ikke berøre en eventuel ophavsret til dataene eller materialet som sådant."

7.0. Det retlige grundlag

- 7.1.1. I sin Grøn bog om Ophavsret og den Teknologiske Udfordring KOM(88) 172 annoncerede Kommissionen, at den havde til hensigt at foreslå en række harmoniseringsforanstaltninger på det ophavsretlige område for derved at fjerne hindringer for den fri udveksling af varer og tjensteydelser, hindringer for den fri etableringsret samt konkurrencefordrejninger inden for det indre marked. I Grønbogens kapitel 6 udbad man sig bemærkninger til spørgsmålet om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at harmonisere den retlige beskyttelse af databaser inden for Fællesskabet.

Efter at have foretaget en analyse af de svar, der er modtaget på Grønbogen, samt efter høringsen af de berørte kredse i april 1990 har Kommissionen foreslået, at EØF-Traktaten artikel 57, stk. 2, artikel 66, artikel 100A anvendes som retsgrundlag for nærværende forslag.

- 7.1.2. Forskelle mellem de retlige ordninger, der finder anvendelse på dataværts- og serverenheder samt på databasefrembringere kan udgøre hindringer for den fri etableringsret inden for Fællesskabet i den forstand, at den i en medlemsstat gældende retlige ordning kan være til hinder for salg af visse varer såsom LR-ROMS eller tjenesteydelser såsom on-line adgang i en anden medlemsstat. Artikel 57, stk. 2, bør derfor anføres som retsgrundlag for forslaget.
- 7.1.3. For så vidt angår databasetjenester, der for øjeblikket tegner sig for en betydelig del af databasemarkedet, følger det, at forskelle i den retlige beskyttelse af databaser mellem medlemsstaterne eller mangel på enhver form for beskyttelse kan udgøre en alvorlig hindring for den fri udveksling af tjenesteydelser og skabe konkurrencefordrejninger mellem databasetjenesteydere. Artikel 66 er derfor også relevant for spørgsmålet om retsgrundlaget for nærværende forslag.
- 7.1.4. For det tredje hvad angår fri udveksling af varer samt konkurrencefordrejninger, er det klart, at forskelle i eller usikkerhed med hensyn til den retlige beskyttelse af databaser kan have en negativ virkning for udvekslingen af disse produkter inden for det fælles marked, og artikel 100A er derfor også relevant som retsgrundlag for dette forslag.

Med henblik på gennemførelsen af det indre marked inden 31. december 1992 fastsættes det i artikel 100A, stk. 1, andet punktum, som en undtagelse fra artikel 100:

"Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen, i samarbejde med Europa-Parlamentet og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg, vedtager de foranstaltninger med henblik på indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser, der vedrører det indre markeds oprettelse og funktion."

I artikel 8A, stk. 2, defineres det indre marked som indebærende "et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital i overensstemmelse med bestemmelserne i denne Traktat".

7.1.5. Nærværende forslag vil fremme den fri udveksling af databaser, eftersom industrien i de lande, hvor der findes en klar og vel-etableret beskyttelse af databaser i dag står stærkere end industrien i lande, hvor beskyttelsen er usikker; sådanne forskelle i den retlige beskyttelse fordrejer etablerings- og konkurrencevilkårene i medlemsstaterne for virksomheder, der udøver database-relaterede aktiviteter.

Denne situation kan komme til at indvirke på væksten inden for Fællesskabets databaseindustri og på gennemførelsen af det indre marked. Endvidere vil en harmonisering af den retlige beskyttelse af resultaterne af forskning og udvikling på databaseområdet med heraf følgende ensartede vilkår i medlemsstaterne, bidrage til at fremme innovation og teknisk fremskridt inden for hele Fællesskabet.

7.1.6. Under udarbejdelsen af dette forslag tog Kommissionen hensyn til kravene i EØF-Traktatens artikel 8C og konkluderede, at det ikke på nuværende stadium er begrundet eller berettiget at fastsætte særbestemmelser eller undtagelser.

7.1.7. Kommissionen har ligeledes undersøgt spørgsmålet om det i EØF-Traktatens artikel 100A, stk. 3, foreskrevne krav om et højt beskyttelsesniveau for så vidt angår sundhed, sikkerhed, miljøbeskyttelse og forbrugerbeskyttelse.

Dette er sket ved at indbyde interesserede kredse til at fremkomme med udtalelse på grundlag af udgivelsen af en rapport om ophavsret og de teknologiske udfordringer i 1988 og ved afholdelse af en høring om beskyttelse af databasen i april 1990. I forslaget tages der fuldt ud hensyn til disse forhold i lyset af de i denne traktatbestemmelse fastsatte overordnede mål.

DEL 2: DE ENKELTE BESTEMMELSER

1.1. Begrebet "database" skal forstås som omfattende samlinger af enhver form for litterært, kunstnerisk eller musikalsk materiale, såsom tekst, billed, lyd samt tillige tal, data, fakta og informationer m.v. Det skal ikke forstås som omfattende 3-dimensionale genstande eller den blotte lagring af en bestemt mængde værker eller materialer i elektronisk form.

I direktivet kan man ikke fastsætte, hvor mange enheder der mindst skal være udvalgt eller sammenstillet som betingelse for at opnå ophavsretlig beskyttelse som en samling. Det må afgøres konkret fra sag til sag.

1.2. Retten til at forbyde udtræk fra en database har til formål at forhindre uautoriseret udtræk og genbrug af databasens indhold under omstændigheder, hvor databasen benyttes direkte som kilde, fra hvilken der udtages værker eller materiale, hvad enten dette bearbejdes eller ej. Der er ikke tale om en ophavsret og ej heller om en ret til selve indholdet.

2.1. Selv om Bernerkonventionen i sin nuværende version (Paris-akten af 1971) ikke udtrykkeligt henviser til samlinger af data, er formålet med direktivets artikel 2, stk. 1, at den ved direktivet tillagte beskyttelse skal være af samme art som den, der gives "samlinger", således som dette begreb anvendes i Bernerkonventionens artikel 2, stk. 5. Direktivet er på ingen måde begrænset til det anvendelsesområde, som en fortolkning af Bernerkonventionens nuværende artikel 2, stk. 5, fører til, eftersom direktivet også omfatter samlinger af data.

2.2. I det omfang medlemsstaterne udtrykkeligt eller implicit har indført beskyttelse af samlinger eller databaser i ikke-elektronisk form i henhold til Bernerkonventionens artikel 2, stk. 5, vil denne beskyttelse ikke blive berørt af nærværende direktiv.

Hvad angår den ved dette direktiv indførte ophavsretlige beskyttelse bør der ikke fastsættes en forskelligartet behandling af samlinger i elektronisk og ikke-elektronisk form som følge af, at ikke-elektroniske samlinger udelukkes fra direktivets anvendelsesområde, eftersom direktivets ophavsretlige aspekter er i overensstemmelse med de generelle principper i Bernerkonventionen.

Men hvis der i praksis måtte opstå divergerende fortolkninger af konventionen for så vidt angår databaser i papirform, kan Kommissionen eventuelt på et senere tidspunkt foreslå, at det nuværende direktiv udvides til at omfatte alle databaser.

- 2.3. Definitionen på, hvad der skal forstås ved "originalt" er den samme som den, der er indeholdt i direktiv 91/250/EØF om retlig beskyttelse af edb-programmer. Da den kreative proces, der er involveret, er af samme art, og eftersom programmet er en væsentlig komponent i databasestyringen, synes det hensigtsmæssigt at definitionen på kriteriet for beskyttelse får den samme udformning. Er der tale om en database, skal originaliteten påvises i relation til den udvælgelse eller sammenstilling af værker eller materiale, som udgør samlingen, dvs. ikke primært i relation til værket som helhed, således som det er tilfældet for edb-programmers vedkommende. Dette er en konsekvens af bestemmelserne i Bernerkonventionens artikel 2, stk. 5, hvor der specifikt tillægges ophavsret til en database, når udvalget eller arrangementet udgør en intellektuel frembringelse fra ophavsmandens side, og sådanne samlinger er i henhold til vejledningen til konventionen en form for afledt værk.
- 2.4. Der kan bestå særskilt ophavsret til de værker, der indgår i databasen, og til udvalget og arrangementet af selve værkerne. Der kan ikke opnås nogen supplerende ophavsret ved i en database at indføje et værk, der ellers ikke kan beskyttes ophavsretligt, eller hvis ophavsretlige beskyttelse er ophørt.

Indehaveren af beslægtede rettigheder til fonogrammer, der sammenstilles med henblik på at indgå i en database, kan således ikke derved opnå en ophavsret til hver enkelt optagelse. Han kan derimod eventuelt opnå en ophavsret til databasen som helhed, forudsat at den fornødne udvælgelse eller sammenstilling af indholdet har fundet sted.

- 2.5. Direktivet pålægger også medlemsstaterne pligt til - som supplement til en eventuel ophavsret til databasen - at indføre en ret til at forbyde uautoriseret udtræk og genbrug af værker eller materiale fra en database. Det står medlemsstaterne frit for at vælge, hvorledes de vil gennemføre en sådan ret til at forbyde uautoriseret udtræk fra en database. Retten skal kunne tillægges, hvad enten databasen i sig selv er berettiget til ophavsretlig beskyttelse eller ej.

Retten kan derfor i nogle tilfælde anvendes kumulativt med den ophavsretlige beskyttelse, eftersom der er tale om forskellige aspekter af databasen. Forholdet er det, at ophavsretten kun kan forhindre kopiering af ikke-ophavsretlig beskyttet materiale fra en database, hvis udvalget eller arrangementet af det pågældende materiale derved krænkes, hvorimod retten til at forbyde uautoriseret udtræk finder anvendelse på databasens indhold, selv om ophavsretten til databasen som sådan ikke er blevet krænket. Hvis database A således ikke opfylder kravet til ophavsretlig beskyttelse, fordi der ikke er tale om en original udvælgelse eller sammenstilling af dens indhold, finder retten med hensyn til uautoriseret udtræk ikke desto mindre anvendelse med henblik på at forhindre kopiering fra den pågældende database som kilde. Hvis database B opfylder kravet til ophavsretlig beskyttelse på grund af udvalget eller sammenstillingen af dets indhold, kan der herudover tillægges en ret til at forbyde uautoriseret udtræk, hvis indholdet kopieres. Hvis man ved kopiering af indholdet også kopierer udvalget eller sammenstillingen, kan der sideløbende anlægges et søgsmål om ophavsretskrænkelser.

Men hvis indholdet af en database allerede er ophavsretligt beskyttet, kan der ikke finde nogen kumulation sted, da retten til at forbyde uautoriseret udtræk ikke kan finde anvendelse. Grunden hertil er, at man vil undgå tildeling af tvangslicens på et

ophavsretligt beskyttet værk. Under disse omstændigheder bør den normale doktrin om sondring mellem idé og udtryksform finde anvendelse, dvs. at de idéer, der er indeholdt i værker inkorporeret i en database, fortsat er tilgængelige, hvorimod den form, hvori disse idéer udtrykkes, er ophavsretligt beskyttet. Dette er dog ikke tilfældet, såfremt de værker, som udgør databasens indhold, selv består af databasen indeholdende ubeskyttede værker eller materiale.

- 3.1. I direktivet søger man ikke at regulere spørgsmålet om, hvem ophavsretten tilkommer, idet man blot fastslår det i Bernerkonventionen indeholdte grundprincip om at den, der skaber et værk, er den første rettighedshaver til dette værk. Men databaseindustrien er af en sådan karakter, at en database hyppigt vil være fremstillet af et firma, dvs. en juridisk person, og i det omfang medlemsstaterne har fastsat bestemmelser om, at rettigheder kan tilfalde eller udøves af en juridisk person, åbner direktivet mulighed for, at sådanne arrangementer kan bestå uændret indtil videre.
- 3.2. På samme måde gælder det, at hvis databasen er resultatet af en kollektiv indsats - hvad enten den har fundet sted under en fysisk eller juridisk persons kontrol - kan de medlemsstater, der specifikt har forudset en sådan eventualitet frit fortsætte med at anvende sådanne bestemmelser indtil videre.
- 3.3. Hvad angår tilfældet, hvor der er to eller flere ophavsmænd, er det kun spørgsmålet om, hvem rettighederne tilkommer, der reguleres ved dette direktiv, idet udøvelsen af rettighederne overlades til kontraktlig regulering mellem de involverede ophavsmænd.
- 3.4. Databaser, der er frembragt under et ansættelsesforhold, omhandles i artikel 3, stk. 4, men kun for så vidt angår de økonomiske rettigheder. Spørgsmålet om de ideelle rettigheder falder derfor uden for direktivets anvendelsesområde. Arbejdsgiveren og den ansatte kan ved indgåelse af en kontrakt fravige bestemmelsen i artikel 3, stk. 4. Det er meningen med denne bestemmelse, at den skal omfatte alle ansættelsesforhold - dvs. uden hensyntagen til om der foreligger en formel ansættelseskontrakt - hvor den ansattes aktiviteter udøves efter arbejdsgiverens anvisninger.

Bestilte værker eller værker, der er frembragt med henblik på udlejning, samt værker frembragt af en ansat, hvis arbejde ikke er underlagt arbejdsgiverens kontrol, er ikke omfattet af dette stykke og falder derfor ind under bestemmelsen i denne artikels stk. 1.

- 4.1. Spørgsmålet om rettighederne til de værker, der er indlagt i en database, falder generelt set uden for dette direktivs anvendelsesområde, eftersom det er et kontraktligt anliggende mellem indehaveren af retten til sådanne værker og databasefrembringeren, der således i fællesskab skal fastsætte de vilkår, hvorunder værkerne kan inkorporeres i databasen. Dersom der ikke er indgået nogen kontrakt til regulering af spørgsmålet, finder medlemsstaternes lovgivning vedrørende de pågældende værker fortsat anvendelse.

I direktivet er der dog indført en præcisering vedrørende bibliografisk materiale og lignende data. I de tilfælde, hvor det pågældende materiale ikke gør det ud for et værk, men blot indeholder oplysninger om det pågældende værk, bør materialet kunne indlægges i en database uden tilladelse. Men denne undtagelse berører dog ikke spørgsmålet om, hvorvidt materialet i sig selv er genstand for ophavsret.

- 5.0 De enerettigheder, som ophavsmanden til en ophavsretlig beskyttet database har, indebærer retten til at forbyde handlinger i relation til udvalget eller sammenstillingen af indholdet. Begrænsninger med hensyn til den brug, der må gøres af indholdet som sådant, kan også komme på tale, men det vil her være en konsekvens af en særskilt ophavsret til de værker, der er blevet indlagt i databasen. Selv om ophavsmanden til databasen ikke er ophavsmanden til dens indhold, kan han dog erhverve en eventuel ophavsret til indholdet eller gives bemyndigelse til at tillade visse handlinger i relation til dette indhold.

Enerettighederne i relation til de "kreative" elementer af databasen, dvs. udvalget eller sammenstillingen af databasens indhold, falder derfor ind under de normale rettigheder, der tillægges ved Bernerkonventionen. Dette indebærer, at ophavsmanden til databasen

kan forbyde enhver reproduktion, oversættelse, bearbejdelse eller anden omarbejdelse - der vedrører en væsentlig del af databasen - som værende en krænkelse af retten til udvalget eller sammenstillingen.

Det vil således f.eks. kunne være vanskeligt - dersom en reproduktion af en uvæsentlig del af databasen finder sted, dvs. ikke en fuldstændig reproduktion af hele basens struktur som helhed - at påvise, at en sådan uvæsentlig reproduktion af en del af databasens indhold udgør en krænkelse af udvalget eller sammenstillingen. Hvis væsentlige dele af indholdet derimod reproduceres eller oversættes, vil udvalget eller sammenstillingen af indholdet dermed blive krænkede enten ved reproduktionen eller ved bearbejdelsen eller begge dele. Det samme ræsonnement kan gøres gældende for så vidt angår distribution, videregivelse eller fremførelse for offentligheden.

- 5.a Både den midlertidige og varige reproduktion af databasen er handlinger, der er underkastet begrænsninger, da selv en midlertidig down-loading fra databasen kan påføre databasens ophavsmand betydelig økonomisk skade. Midlertidig reproduktion, der er nødvendig af hensyn til brugen, er tilladt i henhold til artikel 6.
- 5.b En sådan formulering afspejler bestemmelserne i Bernerkonventionens artikel 8 og 12.
- 5.c Den person, der uden tilladelse foretager oversættelse, bearbejdelse eller anden form for omarbejdelse af en database, må ikke sprede kopier af denne uautoriserede version. Dersom indehaveren af rettighederne til en database har givet tilladelse til oversættelse eller bearbejdelse, vil der naturligvis opstå nye rettigheder til det værk, der er frembragt af den person, der har foretaget oversættelsen eller bearbejdelsen.
- 5.d Da distribution af databaser "online" er den mest almindelige form, hvori databaser spredes til offentligheden, er det vigtigt at stk. 5, litra d), omfatter alle former for distribution. Men i fremtiden vil CD-ROM-versioner af mange databaser også blive

udbudt til salg, og derfor tillægges ophavsmanden også ret til at kontrollere udlejning af kopier af en database, der er blevet solgt. Denne bestemmelse vedrørende konsumtion af rettigheder skal kun fortolkes ud fra Fællesskabets konsumtionsprincip, og der sker ikke nogen konsumtion af rettigheder på verdensplan ved det første salg inden for Fællesskabet.

- 5.e Rettighedshaveren kan også forbyde, at hans database videregives til, fremvises for eller benyttes af offentligheden. Da databaser, der indeholder fuldstændigt ajourførte informationer (såsom børsmærker), i stadig højere grad benyttes som kilde til offentlig fremvisning af information, f.eks. i lufthavne, på store skærme i gader, på hoteller, er det nødvendigt at indføre en vis kontrol med en sådan form for aktivitet, når den finder sted uden for privatsfæren.
- 6.1. I de foregående stykker (artikel 5) omhandles rettighederne til udvalgt eller sammenstillingen af databasens indhold. Teknisk set ville en krænkelse af både rettighederne til indholdet og udvælgelsen eller sammenstillingen heraf finde sted hver gang, der opnåedes adgang til databasen, dersom der ikke gjaldt nogen specifik undtagelse, da adgang til databasen nødvendigvis involverer udførelsen af visse handlinger, der kan udgøre en krænkelse, nemlig reproduktion. Derfor er der i artikel 6a indføjet en bestemmelse om at hvis kontrakten om levering af databaseprodukter eller -tjenesteydelser regulerer spørgsmålet om, hvilken brug der kan gøres af databasen, skulle det ikke være nødvendigt for brugeren at indhente tilladelse til at udføre handlinger, der er nødvendige for at bruge databasen i overensstemmelse med den af ham indgåede kontrakt.
- 6.2. Dette er også tilfældet, selv om kontrakten ikke regulerer et bestemt aspekt af brugen, eller selv om der overhovedet ikke er indgået nogen kontrakt vedrørende brugen. Den bruger, der lovligt har erhvervet en database, skal således kunne få adgang til databasen og benytte den, dvs. konsultere databasen.

6.3. Den implicitte tilladelse til at bruge databasen refererer sig derfor kun til spørgsmålet om, hvorvidt rettighederne til databasen i sig selv ville blive krænket ved en sådan brug, dvs. retten til udvælgelsen eller sammenstillingen af indholdet. Spørgsmålet om krænkelse af rettighederne til indholdet ved f.eks. downloading eller bearbejdelse af indholdet er ikke reguleret ved artikel 6, men ved artikel 7 og 8.

7.1. Hvad angår reproduktion, oversættelse, bearbejdelse eller andre handlinger i relation til databasens indhold, hvor dette i sig selv er ophavsretligt beskyttet, er det ikke indtil videre formålet med direktivet at harmonisere medlemsstaternes nugældende bestemmelser vedrørende de forskellige værkstyper, som ville kunne udgøre databasens indhold.

Dette skyldes en række grunde. For det første er det ikke sikkert at medlemsstaterne beskytter et bestemt værk, f.eks. et fonogram eller et fotografi på samme måde. I en medlemsstat kan det pågældende værk måske være beskyttet ophavsretligt, i en anden stat som en beslægtet rettighed, mens værket overhovedet ikke beskyttes i en tredje stat. For det andet er det ikke givet, at medlemsstaterne behandler alle ophavsretbeskyttede værker på samme måde i henseende til tilladte undtagelser fra enerettighederne. F.eks. kan hjemmekopiering af litterære værker være tilladt, mens hjemmekopiering af edb-programmer ikke. For det tredje har man selv for samme værkstype, der er beskyttet ved samme ordning i samtlige medlemsstater, valgt forskellige løsninger på problemerne i forbindelse med kopiering til privat brug, kopiering til undervisningsformål osv.

Derfor er det ikke alene for tidligt, men også rent teknisk upraktisk, om man i dette direktiv regulerer spørgsmålet om, hvordan og i hvilket omfang hver enkelt værkstype kan reproduceres, oversættes eller bearbejdes under disse nye omstændigheder, hvor det pågældende værk gøres tilgængeligt via en database.

Under alle omstændigheder er forholdet det, at ophavsretligt beskyttede værker kun kan indlægges på databasen med ophavsmandens tilladelse. I tilladelsen kan det således være angivet, i hvilket omfang værket kan genbruges fra databasen.

Ligeledes bør det i kontrakten om levering af databaseprodukter eller -tjenester specificeres, hvilke handlinger i form af downloading, reproduktion i papirform, bearbejdelse osv., der er tilladt.

Det er imidlertid nødvendigt at sikre, at blot fordi et værk gøres tilgængeligt via en database ændrer dette ikke på den ret, som visse brugere, navnlig undervisningsinstitutioner, i dag har til at bruge korte uddrag fra værker. I det omfang medlemsstaterne har hjemlet sådanne undtagelser, finder disse derfor stadig anvendelse, uanset det forhold, at værket er blevet indlagt i en database.

Det bredere spørgsmål om i hvilket omfang det skal være tilladt at foretage kopiering til private formål - hvad enten der er tale om databasens indhold eller selve udvælgelsen og sammenstillingen af indholdet - er ej heller blevet reguleret ved direktivet, idet man vil afvente en harmonisering af spørgsmålet om reprografisk og elektrokopiering.

- 7.2. Hvis der for en række værker - enten i kraft af særlige løsninger i medlemsstaternes lovgivning eller som følge af arrangementer indgået mellem databasefrembringeren og indehaveren af rettighederne til indholdet - måtte gælde indskrænkninger i ophavsmandens enerettigheder, bør det fortsat være muligt at foretage sådanne handlinger, selv om de rent teknisk set ville udgøre en krænkelse af rettighederne til udvælgelsen eller sammenstillingen af indholdet. Dette er en nødvendig forholdsregel for derved at undgå en situation, hvor et i en database indlagt værk tillægges en mere omfattende beskyttelse end den, det ville have haft, hvis det var blevet distribueret på anden måde.

Da sandsynligheden taler for, at tilladt reproduktion, oversættelse, bearbejdelse m.v. af værket i sig selv kun vil omfatte en ubetydelig del og ikke hele værket, er det lidet sandsynligt, at den fortsatte tilladelse til at udføre sådanne handlinger, når først værket er blevet indlagt i en database, vil få alvorlig indvirkning på rettighederne til udvalget eller sammenstillingen af databasens indhold.

Men det står altid databasefrembringeren frit for ikke at medtage bestemte værker i databasen eller indgå kontraktlige ordninger med rettighedshaveren til værket, hvori der fastsættes bestemmelse om, i hvilket omfang værket kan gøres til genstand for indskrænkninger i ophavsmandens enerettigheder.

- 8.1. Dersom man indfører en specifik ret til at forbyde udtræk og genbrug af værker eller materiale fra en database, må det samtidig angives, under hvilke omstændigheder der gælder en sådan ret samt eventuelle indskrænkninger heri.

Tillægelse af en sådan rettighed kan kun komme på tale, dersom indholdet af den pågældende base ikke er beskyttet via ophavsret eller en beslægtet rettighed. Men indholdet kan være beskyttet ved andre rettigheder eller underkastet forpligtelser, der har forrang. I så fald kan der være tale om kumulation, men ikke konflikt med sådanne foranstående rettigheder.

F.eks. kan de pågældende værker eller det pågældende materiale være gjort til genstand for kontraktlige arrangementer. I sådanne tilfælde er det ikke sikkert, at bestemmelserne i artikel 8, stk. 1 og 2, om tvangslicens og bestemmelserne i stk. 3, 4 og 5, kan finde anvendelse. Hvis indholdet er underlagt anden lovgivning eller andre forpligtelser af den art, der er nævnt i den ikke-udtømmende opregning i artikel 8, stk. 6, vil sådan lovgivning eller sådanne forpligtelser også udelukke anvendelsen af artikel 8, stk. 1, 2, 3, 4 og 5.

Men hvis de værker eller det materiale, der er indlagt i databasen, hverken er beskyttet ved ophavsret eller en beslægtet rettighed eller anden form for foranstående og modstridende rettighed og ej heller underlagt anden lovgivning eller andre forpligtelser, kan man anvende den i artikel 8, stk. 1, fastsatte bestemmelse om tildeling af tvangslicens på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår.

Tvangslicens kan kun pålægges i særlige tilfælde, nemlig hvor databasen er gjort offentligt tilgængelig, og hvor denne bestemte database er den eneste kilde, hvorfra det pågældende værk eller materiale kan hentes.

Dette indebærer, at dersom en database er den eneste kilde til et værk eller materiale, men hvor databasen ikke er blevet offentliggjort - eller der kun er tale om en in-house eller privat database - kan tvangslicens ikke pålægges. Dette er for at gardere sig imod tvungen offentliggørelse af visse følsomme informationer, der er indsamlet i en database til private eller interne formål.

Når muligheden for at opnå tvangslicens er begrænset til de tilfælde, hvor databasen er den eneste kilde, medfører dette også krav om, at visse betingelser skal være opfyldt. Hvis det pågældende værk eller materiale kan fremskaffes, indsamles, købes eller på anden måde opnås andetsteds, er der ikke nogen konkurrencemæssig begrundelse for at pålægge tvangslicens.

Som eksempel kan nævnes, at hvis et børsmarked i en medlemsstat stiller børsnoteringer til rådighed for en eller flere ansøgere, som derefter af den ene af dem indlægges i en database, må andre, der ønsker at offentliggøre børsnoteringerne i kommercielt øjemed, tilvejebringe disse oplysninger fra børsmarkedet på samme måde som ham, der først oprettede databasen, eller i givet fald - dersom de ønsker at gøre brug af dennes database som deres kilde - optage forhandlinger med denne med henblik på at opnå ret til at benytte hans database til dette formål.

Hvis børsmarkedet nægtede at give tallene til mere end én ansøger, kan man i givet fald tage de i konkurrencelovgivningen fastsatte retsmidler til brug med henblik på løsning af dette problem.

Tvangslicens kan ikke pålægges med den begrundelse, at det kommercielt er mere hensigtsmæssigt, fordi det sparer tid eller penge. Hvis f.eks. indholdet af en database er data opnået ved brug af en jordobservationssatellit, vil det således være nødvendigt for en senere databasefrembringer at indsamle sine egne observationsdata eller købe dem fra andre, der er villige til at fremskaffe dem for ham.

- 8.2. Indholdet af en database kan gøres til genstand for tvangslicens i en anden situation, nemlig hvor der er tale om en database, der er oprettet af et offentligt organ, og som er blevet gjort offentligt tilgængelig.

Dette vil med andre ord sige, at en database, der er oprettet af f.eks. en politimyndighed, ikke vil kunne gøres til genstand for tvangslicens, fordi basen ikke er gjort offentligt tilgængelig, hvorimod en af en national forvaltning oprettet database, der f.eks. består af lovtekster, kan gøres til genstand for tvangslicens, hvis teksterne ikke er ophavsretligt beskyttede, forudsat at databasen er blevet gjort offentligt tilgængelig, og at det offentlige organ har en særlig eller generel pligt til at stille sådan information til rådighed.

Hvis det pågældende offentlige organ er gået ind i den private sektor ved at markedsføre sine databaser, men uden at være forpligtet til noget sådant, kan bestemmelsen i artikel 8, stk. 1, finde anvendelse, da databasen også i dette tilfælde kan være den eneste kilde til den pågældende information. Men hvis der opstår konflikt mellem på den ene side en eventuel meddelelse af tvangslicens og på den anden side et offentligt organs forpligtelser af den i stk. 6 nævnte art, kan tvangslicens stadig nægtes.

- 8.3. Medlemsstaterne har pligt til at indføre en hensigtsmæssig ordning med henblik på afgørelser af tvister i de tilfælde, hvor en ansøgning om tvangslicens er blevet nægtet, eller hvor vilkårene for en tvangslicens er enten urimelige eller diskriminerende.
- 8.4. Dersom brugeren af en database skal reproducere mindre uddrag fra en database i form af citat eller henvisning til en bestemt information, bør han have mulighed for noget sådant, forudsat at der er tale om en lovlig bruger, dvs. en person, der har opnået ret til at benytte databasen, og forudsat at kilden angives. Udtrykket "en væsentlig del" er defineret i artikel 1, stk. 3, men der kan ikke i direktivet fastsættes nærmere grænser for, hvor omfattende en del af materialet, der kan benyttes. Det vil være op til frembringeren af databasen at påvise, at omfanget af det således

reproducerede materiale skader hans normale udnyttelse af databasen, ved at denne f.eks. substitueres med en selvstændig kilde indeholdende det pågældende værk eller materiale.

- 8.5. På samme måde kan den lovlige bruger til sit eget personlige og private formål reproducere uvæsentlige dele af en databases indhold. Dette kan indbefatte det forhold, at uddrag inkorporeres i andet materiale, der ikke benyttes til kommercielle formål, eller at der skabes nyt materiale baseret på viden opnået fra databasen osv.

Det skal bemærkes, at en sådan brug skal være til personligt formål, dvs. uddraget må ikke videregives til tredjemand, og til privat formål, dvs. uddraget skal benyttes inden for den private sfære og ikke i erhvervsøjemed. Er der tale om brug i undervisningsinstitutioner, må dette derfor anses for at falde uden for den private og personlige sfære.

- 8.6. Som nævnt ovenfor under punkt 8.1 kan eneretten til at forbyde uautoriseret udtræk og genbrug af en databases indhold kun underkastes indskrænkninger, i det omfang sådanne ikke kommer i konflikt med andre rettigheder og forpligtelser.

Dette er navnlig vigtigt, dersom de pågældende data i sig selv er af personlig eller følsom karakter, eller dersom frembringeren af databasen ikke har ret til at videregive yderligere udnyttelsesrettigheder end dem, han selv har erhvervet til de pågældende data.

- 9.1. Hvis det viser sig, at en database har den for opnåelsen af ophavsretlig beskyttelse fornødne originalitet med hensyn til udvælgelsen eller sammenstillingen af dens indhold, bør beskyttelsesperiodens længde være den samme som den, der generelt gælder for litterære værker i henhold til medlemsstaternes nuværende lovgivning - i hvert fald indtil beskyttelsesperiodens længde er blevet harmoniseret.

- 9.2. Den beskyttelsestid, der tillægges en bestemt database, kan ikke udvides ved at man tilføjer eller sletter en ubetydelig del af værker eller materialer.

Hvis det f.eks. er hensigten, at en database skal indeholde alle artikler, der er publiceret om et bestemt emne i en bestemt avis, bør det ikke være muligt at opnå en ny beskyttelsesperiode, hver gang der indføres en ny artikel.

Hvis databasens ophavsmand på den anden side beslutter at foretage en væsentlig ændring i udvælgelses- eller sammenstillingskriteriet, idet han f.eks. ønsker at medtage alle artikler fra såvel tidsskrifter som fra aviser om det bestemte emne, kan man fremføre det argument, at der her er tale om en ny "udgivelse" af databasen.

- 9.3. Under punkt 9.1 og 9.2 ovenfor nævnes det, at man skal tage udgangspunkt i ophavsretten ved fastsættelsen af den beskyttelsestid, der skal gælde for udvælgelsen eller sammenstillingen af databasens indhold. Spørgsmålet om beskyttelse af selve databasens indhold - ved ophavsret eller anden rettighed - afgøres særskilt. Hvis databasens indhold er genstand for ophavsret eller en beslægtet rettighed, nyder basens indhold en selvstændig beskyttelse, uanset hvor lang tid der er tilbage af beskyttelsesperioden på det tidspunkt, hvor det pågældende indhold indlægges i databasen. Hvis der i relation til indholdet gælder en rettighed til at forbyde uautoriseret udtræk, refererer en sådan rettighed sig til hvert enkelt værk eller hver enkel del af materialet, der er indlagt i databasen. Den begrænsede beskyttelsestid beregnes fra det tidspunkt, hvor det pågældende værk eller materiale indlægges i databasen, og varer i ti år regnet fra det tidspunkt, hvor værket eller materialet blev gjort offentligt tilgængelig via databasen. Ved udløbet af tiårsperioden er indholdet af den pågældende database ikke længere beskyttet ved retten til at forbyde.

10. Det er op til medlemsstaterne at bestemme, hvilke forholdsregler der skal vedtages for at sikre adækvate retsmidler i tilfælde af krænkelse af såvel ophavsretten som retten til at forbyde uautoriseret udtræk. På det ophavsretlige område findes der uden tvivl allerede sådanne foranstaltninger, men de skal i givet fald suppleres med henblik på de i artikel 5, litra d) og e), nævnte rettigheder.

Hvad angår retten til at forbyde uautoriseret udtræk, kan medlemsstaterne muligvis nøjes med at tilpasse de nugældende bestemmelser, således at de også kan finde anvendelse på de i artikel 2, stk. 5 og artikel 8 nævnte særlige forhold. Det er imidlertid idet sandsynligt, at den eksisterende lovgivning om ophavsret eller beslægtede rettigheder vil være et velegnet instrument, da den pågældende rettighed klart falder uden for rammerne af begge lovgivninger, idet lovgivningen om ulloyal konkurrence eller piratvirksomhed snarere kan komme på tale.

- 11.1. De ved dette direktiv tillagte ophavsrettigheder omfatter alle værker, der er dækket af Bernerkonventionens bestemmelser i artikel 3, 5, og 6, stk. 1. Men da retten til at forbyde uautoriseret udtræk ikke er en ophavsretlig baseret ordning, finder princippet om national behandling ikke anvendelse. Tilknætningsmomenterne er derfor i artikel 11, stk. 1, begrænset til værker, hvis frembringere er statsborgere eller bosiddende i Fællesskabet, men udelukker udgivelse inden for Fællesskabet som et "tilknætningsmoment".
- 11.2. Da mange databaser snarere vil være resultatet af et kollektivt arbejde udført inden for firmaer end et arbejde udført af en individuel ophavsmand, indeholder stk. 2 en bestemmelse, der udvider den i stk. 1 indeholdte bestemmelse til også at omfatte selskaber og firmaer, der opererer inden for Fællesskabet. I det omfang man i en medlemsstats lovgivning fastsætter bestemmelser til gennemførelse af dette direktivs artikel 3, stk. 4, vil EF-baserede firmaer derfor også kunne drage fordel af bestemmelserne om ret til at forbyde uautoriseret udtræk.
- 11.3. Men databaser, der frembringes af statsborgere eller bosiddende i tredjelande, samt baser, der frembringes af firmaer, der ikke er etableret inden for Fællesskabet, kan kun tillægges beskyttelse på gensidig basis på grundlag af en rådsbeslutning vedtaget på forslag af Kommissionen.

En sådan ordning har en række fortilfælde, som f.eks. de bilaterale aftaler indgået mellem De Forenede Stater og Fællesskabet om gensidig anerkendelse af beskyttelsen af halvlederprodukters topografi.

- 12.1. Intet i dette direktiv må fortolkes til skade for rettigheder, der allerede måtte bestå til værker eller materiale, der er indlagt i en database. Det er derfor nødvendigt at indhente tilladelse fra indehaveren af rettigheder til sådanne værker eller sådant materiale, jf. dog de i artikel 4, stk. 1, fastsatte indskrænkninger, når de pågældende værker eller det pågældende materiale er indlagt i en database og ved fastlæggelsen af, hvilken brug der kan gøres af værkerne eller materialet fra en sådan database. Selve databasen kan også være genstand for rettigheder kumulativt med en eventuel ophavsret til udvalget eller sammenstillingen af databasens indhold.

- 12.2. Databaser, der allerede er blevet frembragt på det tidspunkt, hvor direktivet træder i kraft, bør tillægges beskyttelse i form af en ophavsret eller en ret til at forbyde uautoriseret udtræk, forudsat at betingelserne for en sådan beskyttelse er opfyldt, samt forudsat at en sådan ophavsret og ret til at forbyde uautoriseret udtræk ikke kommer i konflikt med allerede bestående kontraktlige arrangementer eller med rettigheder eller forpligtelser, der er erhvervet eller påtaget før denne dato.

Sådanne kontraktlige arrangementer eller rettigheder og forpligtelser må respekteres indtil det tidspunkt, hvor de udløber.

ASCII DATABASE SERVICES

- IMO working paper 90/4 rev.1 "Size and Trends of the Electronic Information Services Markets 1988-1994 as seen by Specialized Press and Publications", Luxembourg, November 1990.
- IMO working paper 90/5 rev.1 "Production and Availability of Online Databases in 1989", Luxembourg, December 1990.

VIDEOTEX SERVICES

- IMO Report 89/7, "The Impact of Videotex on the Online Market", Luxembourg, November 1989.
- IMO working paper 90/3, "Overview of the Videotex Market in 1989", Luxembourg, July 1990.

CD-ROM MARKET

- IMO Report 89/4, "Production of databases on CD-ROM in 1988", Luxembourg, May 1989.
- IMO working paper 91/2, "Overview of the CD-ROM Market", Luxembourg, June 1991.

AUDIOTEX + New delivery media

- IMO working paper 91/1, "Overview of the Audiotex Market in 1989 and 1990", Luxembourg, February 1991.

Forslag til
RÅDETS DIREKTIV
om retlig beskyttelse af databaser

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 57, stk. 2, 66 og 100A,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

i samarbejde med Europa-Parlamentet,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg, og

ud fra følgende betragtninger:

1. Databaser er ikke for øjeblikket klart beskyttet i samtlige medlemsstater i henhold til den eksisterende lovgivning, og en sådan beskyttelse er - i de tilfælde hvor den eksisterer - af forskellig beskaffenhed.
2. Sådanne forskelle i den retlige beskyttelse, der gælder i henhold til medlemsstaternes lovgivning, har direkte og negative indvirkninger på etableringen og gennemførelsen af det indre marked for så vidt angår databaser, herunder navnlig på enkeltpersoners og selskabers adgang til at stille online databaseprodukter og -tjenester til rådighed på ensartede vilkår inden for hele Fællesskabet; sådanne forskelle kan blive endnu mere udtalte, efterhånden som medlemsstaterne indfører ny lovgivning på dette område, som antager en stedse mere international karakter.

3. Eksisterende forskelle, der har en fordrejende virkning på etableringen og gennemførelsen af det indre marked, må fjernes, og nye forhindres i at opstå, medens forskelle der ikke for øjeblikket indvirker negativt på etableringen og gennemførelsen af det indre marked eller udviklingen af et informationsmarked inden for Fællesskabet ikke behøver at blive behandlet i dette direktiv.
4. Ophavsretlig beskyttelse af databaser eksisterer i forskellig udformning i en række medlemsstater i henhold til enten lovgivning eller retspraksis, og sådanne ikke-harmoniserede immaterialrettigheder, der ifølge deres natur er af territorial karakter, kan virke som en hindring for den fri udveksling af varer og tjenesteydelser inden for Fællesskabet, såfremt forskelle med hensyn til beskyttelsens rækkevidde, vilkårene, undtagelser eller beskyttelsestiden vedbliver med at bestå mellem medlemsstaternes lovgivninger.
5. Selv om ophavsret må anses for en velegnet form for eneret med henblik på en retlig beskyttelse af databaser og navnlig et velegnet middel til at sikre databasefrembringeren vederlag, er det ikke desto mindre nødvendigt, at der - ud over den ophavsretlige beskyttelse og så længe der endnu ikke er foretaget en harmonisering af medlemsstaternes lovgivning eller findes nogen retspraksis vedrørende illoyal konkurrence - træffes andre foranstaltninger med henblik på at forhindre uautoriseret udtræk og genbrug af indholdet af en database.
6. Udviklingen af en database kræver investering af betydelige ressourcer af menneskelig, teknisk og finansiel art, medens sådanne databaser kan kopieres for en brøkdel af de udgifter, der er nødvendige for at udvikle dem selvstændigt.
7. Uautoriseret indtrængen i en database og fjernelse af dens indhold er handlinger, der kan få særdeles alvorlige konsekvenser af såvel økonomisk som teknisk art.
8. Databaser er et vitalt redskab med henblik på udvikling af et informationsmarked inden for Fællesskabet; dette redskab kan bruges inden for en lang række andre aktiviteter.

9. Den eksponentielle vækst - det være sig såvel inden for Fællesskabet som på verdensplan - i den informationsmængde, der skabes og behandles årligt inden for samtlige sektorer af handel og industri, kræver, at samtlige medlemsstater investerer i avancerede informationsstyrings-systemer.
10. En hertil svarende høj vækstrate i udgivelse af litterære, kunstneriske, musikalske og andre værker nødvendiggør skabelsen af moderne arkiveringsteknik, bibliografisk teknik og konsultationsteknik, således at de mest omfattende samlinger af Fællesskabets arv kan gøres tilgængelige for forbrugerne.
11. Der er for øjeblikket en betydelig mangel på balance i investeringsniveauet for databaseproduktion både mellem medlemsstaterne som sådanne og mellem Fællesskabet og verdens største databaseproducerende lande.
12. Sådanne investeringer i moderne informationslagrings- og informations-søgningssystemer vil ikke finde sted inden for Fællesskabet, medmindre der indføres en sikker og ensartet retlig ordning til beskyttelse af databasefrembringers rettigheder og til bekæmpelse af piratvirksomhed og illoyal konkurrence.
13. Dette direktiv beskytter samlinger - undertiden kaldet kompilationer - af værker og andet materiale, der sammenstilles, lagres og konsulteres ved brug af udstyr, der omfatter elektroniske, elektromagnetiske eller optoelektroniske processer eller analoge processer.
14. Kriteriet for, om sådanne samlinger skal kunne beskyttes ophavsretligt, bør være, om ophavsmanden ved udvælgelsen eller sammenstillingen af databasens indhold har frembragt et værk af intellektuel art.
15. Kun det for intellektuelle frembringelser gældende originalitetskrav bør finde anvendelse med henblik på at afgøre, om en database kan beskyttes ophavsretligt, dvs. med udelukkelse af bl.a. ethvert æstetisk eller kvalitativt kriterium.

16. Begrebet "database" bør forstås som omfattende samlinger af værker - hvad enten de er af litterær, kunstnerisk, musikalsk eller anden art - eller af anden form for materiale, såsom tekst, lyd, billede, tal, fakta, data eller kombinationer af sådanne.
17. Beskyttelsen af en database bør omfatte det elektroniske materiale, der er forudsætningen for, at det af databasefrembringeren udvalgte og sammenstillede indhold kan benyttes, såsom f.eks. det system, der er udarbejdet med henblik på at opnå adgang til information og præsentere informationen for brugeren i elektronisk eller ikke-elektronisk form, samt den indeksering og tesaurus, der benyttes til oprettelsen eller betjeningen af databasen.
18. Begrebet "database" skal ikke forstås som omfattende edb-programmer, der benyttes til oprettelsen eller betjeningen af en database, og som fortsat er beskyttet i henhold til Rådets direktiv 91/250/EØF(1).
19. Direktivet skal kun finde anvendelse på samlinger, der er frembragt ved brug af elektronisk udstyr, men berører ikke den ophavsretlige beskyttelse, der tillægges samlinger i henhold til artikel 2, stk. 5, i Bernerkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker (som revideret ved Paris-akten af 1971), og den ophavsretlige beskyttelse som medlemsstaternes lovgivninger tillægger samlinger frembragt ved andre midler.
20. Værker, der er beskyttet ved ophavsret eller anden form for rettighed, og som indlægges i en database, forbliver omfattet af den eneret, der tilkommer værkets ophavsmand, og kan derfor ikke indlægges i eller reproduceres fra databasen uden tilladelse fra den berørte ophavsmand eller den, hvortil hans rettigheder er overgået.
21. De rettigheder, der tilkommer ophavsmanden til sådanne værker indlagt i en database, berøres på ingen måde af en eventuel selvstændig ret til den originale udvælgelse eller sammenstilling af disse værker i en database.

---

(1) EFT nr. L 122 af 17.5.1991, s. 42.

22. Spørgsmålet om ejerskabet til og udøvelsen af de ideelle rettigheder, der tilkommer den fysiske person, der har frembragt databasen, bør reguleres efter de bestemmelser, der er fastsat i medlemsstaternes lovgivninger i henhold til Bernerkonventionens bestemmelser, og falder derfor uden for dette direktivs anvendelsesområde.
23. Ophavsmandens enerettigheder bør omfatte ret til at bestemme, hvorledes og af hvem ophavsmandens værk kan udnyttes, herunder navnlig ret til at kontrollere i hvilket omfang ophavsmandens værk må gøres tilgængeligt for ikke-autoriserede personer.
24. Når først rettighedshaveren har indvilget i at stille en kopi af databasen til rådighed for en bruger, enten som en online tjenesteydelse eller ved anden form for distribution, må denne lovlige bruger imidlertid kunne opnå adgang til og benytte databasen til de formål og på den måde, der er fastsat i aftalen med rettighedshaveren, selv om en sådan adgang og brug nødvendiggør udførelsen af handlinger, der ellers er underlagt begrænsninger.
25. Hvis brugeren og rettighedshaveren ikke har indgået nogen aftale vedrørende den brug, der må gøres af databasen, bør den lovlige bruger anses for at have ret til at udføre de handlinger, der er nødvendige for at få adgang til og benytte databasen, selv om disse handlinger er underkastet begrænsninger.
26. Hvad angår den lovlige brugers adgang til - inden for de i Bernerkonventionen fastsatte begrænsninger - at reproducere indholdet af databasen i enten elektronisk eller ikke-elektronisk form, bør reproduktionen af sådanne værker fra en database være underkastet samme begrænsninger og undtagelser som dem, der gælder for reproduktion af værker af samme art, der gøres tilgængeligt for offentligheden ved anden form for udnyttelse eller distribution.

27. Med den stadig større brug af digital optagelsesteknik udsættes databasefrembringeren for den risiko, at indholdet af hans database kan overføres og omstruktureres elektronisk uden hans tilladelse for at producere en database med identisk indhold uden nogen krænkelse af ophavsretten med hensyn til sammenstillingen af hans database.
28. Ud over den ophavsretlige beskyttelse af den originale udvælgelse eller sammenstilling af en databases indhold er formålet med nærværende direktiv at beskytte databasefrembringere mod uretmæssig tilegnelse af resultaterne af den investering af finansiell og faglig art, der er medgået til fremskaffelse og indsamling af data, idet det fastsættes, at visse handlinger, der udføres med hensyn til en databases indhold, er underkastet indskrænkninger, selv når sådant indhold ikke i sig selv er beskyttet ved ophavsret eller anden form for rettighed.
29. En sådan beskyttelse af en databases indhold må sikres ved en særlig rettighed, der giver en databasefrembringer mulighed for at forhindre uautoriseret udtræk og genbrug af indholdet af den pågældende database til kommercielle formål; denne særlige ret til (herefter benævnt "retten til at forhindre uhjemlet udtræk") skal ikke på nogen måde anses som en udvidelse af den ophavsretlige beskyttelse til også at omfatte de blotte fakta eller data.
30. Indførelsen af en ret til at forhindre udtræk og genbrug til kommercielle formål af værker eller materiale fra en bestemt database bør ikke medføre, at der hermed også skabes en selvstændig ret til værkerne eller materialet som sådant.
31. Af hensyn til konkurrencen mellem leverandører af informationsprodukter og -tjenester bør frembringeren af en database, der er blevet gjort til genstand for kommerciel distribution, og som er den eneste mulige kilde til et bestemt værk eller materiale, stille det pågældende værk eller materiale til rådighed ved licens, der giver andre ret til udnyttelse, forudsat at de værker eller det materiale, for hvilke der således gives licens, udnyttes til selvstændig skaben af nye værker, og forudsat at tidligere rettigheder eller forpligtelser med hensyn til nævnte værker eller materiale ikke herved krænkes.

32. Licenser af den førnævnte art bør tildeles på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår, der fastsættes ved aftale med rettighedshaveren.
33. Anmodning om sådanne licenser bør ikke være begrundet i kommerciel hensigtsmæssighed, såsom tidsmæssige, arbejdsmæssige eller finansielle besparelser.
34. For det tilfælde, at licens nægtes eller parterne ikke kan nå til enighed om licensvilkårene, bør der i medlemsstaterne findes en voldgiftsordning.
35. Licens kan ikke nægtes for så vidt angår udtræk og genbrug af værker eller materiale fra en offentligt tilgængelig database, der er oprettet af et offentligt organ, når sådanne handlinger hverken krænker medlemsstaternes eller Fællesskabets lovgivning eller internationale forpligtelser vedrørende f.eks. beskyttelse af personoplysninger, privatlivets fred, sikkerhed eller fortrolighed.
36. Formålet med dette direktiv, der er at skabe et passende og ensartet beskyttelsesniveau for databaser som middel til at sikre databasefrembringerens vederlag, er forskelligt fra de mål, der forfølges med forslaget til Rådets direktiv om beskyttelse af personer i forbindelse med behandling af personoplysninger⁽²⁾, hvor formålet er at sikre fri udveksling af personoplysninger på grundlag af harmoniserede regler til beskyttelse af grundlæggende rettigheder, herunder navnlig retten til privatlivets fred, der er anerkendt i artikel 8 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder; bestemmelserne i dette direktiv berører ikke lovgivning om databeskyttelse.

---

(2) EFT nr. C 277 af 5.11.1990, s. 3.

37. Uanset retten til at forbyde uautoriseret udtræk fra en database bør den lovlige bruger stadig have mulighed for - til kommercielt og privat formål - at citere fra eller på anden måde bruge indholdet af den database, han har tilladelse til at benytte, forudsat at denne undtagelse underkastes snævre begrænsninger og ikke udnyttes på en måde, der vil kunne komme i konflikt med ophavsmandens normale udnyttelse af sit værk, eller som i urimeligt omfang ville skade hans legitime interesser.
38. Retten til at forhindre uhjemlet udtræk fra en database kan kun udvides til at omfatte databaser, hvis ophavsmænd eller frembringere er statsborgere eller sædvanligvis bosiddende i tredjelande, og databaser produceret af selskaber eller firmaer, der ikke er etableret i en af medlemsstaterne i Traktatens forstand, dersom de pågældende tredjelande yder en tilsvarende beskyttelse af databaser, der er produceret af statsborgere i medlemsstaterne eller sædvanligvis bosiddende inden for Fællesskabet.
39. Ud over de retsmidler, der i henhold til medlemsstaternes lovgivninger kan bringes i anvendelse i tilfælde af krænkelse af ophavsret eller anden rettighed, bør medlemsstaterne sikre passende retsmidler med henblik på at imødegå uautoriseret udtræk fra en database.
40. Ud over den ved nærværende direktiv tillagte ophavsretlige beskyttelse af databaser samt beskyttelsen af disses indhold mod uautoriseret udtræk bør de i medlemsstaternes love gældende retsfor skrifter vedrørende levering af databaseprodukter og -tjenester fortsat finde anvendelse -

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

DEFINITIONER

I dette direktiv forstås ved:

1. "database": en samling af værker eller materiale, der sammenstilles, lagres og konsulteres ved brug af elektronisk udstyr, samt det elektroniske materiale, der er nødvendigt til betjening af databasen, såsom dens thesaurus, indeks og system til søgning og præsentation af oplysninger; begrebet database omfatter ikke edb-programmer, der benyttes til oprettelse eller betjening af databasen.
2. "ret til at forhindre uhjemlet udtræk": datafrembringerens ret til at forhindre handlinger, hvorved materialet fra databasen udtrækkes og genbruges til kommercielt formål.
3. "en uvæsentlig del": sådanne dele af en database, hvis reproduktion - vurderet kvantitativt og kvalitativt i relation til den database, fra hvilken de kopieres - kan anses for ikke at skade datafrembringerens eneret til at udnytte databasen.
4. "uvæsentlige ændringer": sådanne tilføjelser, slettelser eller modifikationer med hensyn til udvælgelsen eller sammenstillingen af en databases indhold, som er nødvendige for, at databasen fortsat kan fungere på den af datafrembringeren tilsigtede måde.

Artikel 2

BESKYTTELSENS GENSTAND: OPHAVSRET SAMT RET TIL AT FORHINDRE

UHJEMLÆT UDTRÆK FRA EN DATABASE

1. Medlemsstaterne skal i overensstemmelse med dette direktivs bestemmelser beskytte databaser ophavsretligt som samlinger, jf. artikel 2, stk. 5, i Bernerkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker (som revideret ved Paris-akten af 1971).
2. Den i artikel 1, nr. 1, anførte definition på en database berører ikke den ophavsretlige beskyttelse af samlinger af værker eller materiale, der sammenstilles, lagres eller konsulteres ved brug af ikke-elektronisk udstyr, hvorfor sådanne samlinger fortsat beskyttes i overensstemmelse med artikel 2, stk. 5, i Bernerkonventionen.
3. En database skal beskyttes ophavsretligt, hvis den er original i den forstand, at der er tale om en samling af værker eller materiale, der på grund af udvælgelsen eller sammenstillingen heraf udgør ophavsmandens egen intellektuelle frembringelse. Der må ikke anvendes andre kriterier ved fastlæggelsen af, om en database er berettiget til denne beskyttelse.
4. Den ved nærværende direktiv indførte ophavsretlige beskyttelse af en database omfatter ikke de værker eller det materiale, der er indeholdt i databasen, hvad enten de pågældende værker eller det pågældende materiale i sig selv er ophavsretligt beskyttet; beskyttelsen af en database berører ikke eventuelle rettigheder til selve de værker eller det materiale, der er indlagt.
5. Medlemsstaterne skal sikre en databasefrembringer ret til at forbyde uautoriseret udtræk og genbrug af databasens indhold - det være sig i sin helhed eller væsentlige dele heraf - til kommercielle formål. Retten til at forbyde uautoriseret udtræk af materiale fra en database gælder, uanset om den pågældende database er berettiget til ophavsretlig beskyttelse. Retten til at forbyde uautoriseret udtræk finder ikke anvendelse på en databases indhold, når dette består af værker, der allerede er beskyttet ved ophavsret eller en beslægtet rettighed.

Artikel 3

OPHAVSMANDEN

1. Som ophavsmand til en database anses den fysiske person eller gruppe af fysiske personer, der har frembragt databasen, eller, hvis medlemsstatsens lovgivning tillader det, den juridiske person, der i henhold til denne lovgivning anerkendes som rettighedshaver.
2. Dersom kollektive værker anerkendes i en medlemsstats lovgivning, skal den person, der i henhold til vedkommende lovgivning anses for at have frembragt databasen, betragtes som ophavsmand til denne.
3. Er en database frembragt af flere fysiske personer i fællesskab, tilkommer enerettighederne disse personer i fællesskab.
4. Er en database frembragt af en arbejdstager under udførelsen af dennes arbejde eller efter arbejdsgiverens anvisninger, er arbejdsgiveren eneberettiget til at udøve alle de økonomiske rettigheder, der er knyttet til den således frembragte database, medmindre andet fastsættes ved aftale.

Artikel 4

INDLÆGNING AF VÆRKER ELLER MATERIALE I EN DATABASE

1. Når der i en database indlægges bibliografisk materiale eller korte uddrag, citater eller resuméer, som ikke gør det ud for selve de originale værker, er det ikke nødvendigt med en tilladelse fra rettighedshaveren til disse værker.
2. Indlæggelse i en database af andre værker eller andet materiale kan kun ske under overholdelse af en eventuel ophavsret eller anden rettighed eller forpligtelse vedrørende de pågældende værker eller det pågældende materiale.

Artikel 5

OPHAVSRETLIGE ENERETTIGHEDER

Ophavsmanden har med hensyn til:

- udvalget eller sammenstillingen af en databases indhold og
- det i artikel 1, nr. 1, nævnte elektroniske materiale, der benyttes til oprettelse eller betjening af databasen

eneret, jf. artikel 2, stk. 1, til at foretage eller tillade:

- a) midlertidig eller varig, hel eller delvis reproduktion af databasen på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form
- b) oversættelse, bearbejdelse, sammenstilling og enhver anden ændring af databasen
- c) reproduktion af resultaterne af de under litra a) eller b) nævnte handlinger
- d) enhver form for offentlig spredning, herunder udlejning af databasen eller kopier deraf. Første gang en kopi af en database sælges i Fællesskabet af rettighedshaveren eller med dennes tilladelse, udtømmes rettighedshaverens ret til at sprede den pågældende kopi inden for Fællesskabet, med undtagelse af retten til at udøve kontrol med yderligere udlejning af databasen eller en kopi deraf
- e) videregivelse, fremvisning eller benyttelse af databasen i relation til offentligheden.

Artikel 6

UNDTAGELSER FRA DE I ARTIKEL 5 NÆVNTE ENERETTIGHEDER:

OPHAVSRET TIL UDVÆLGELSEN ELLER SAMMENSTILLINGEN

1. Den lovlige bruger af en database kan udføre enhver af de i artikel 5 nævnte handlinger, som er nødvendige for at bruge databasen på den måde, der er fastsat ved aftale med rettighedshaveren.
2. Er der ikke indgået nogen aftale mellem rettighedshaveren og brugeren af en database med hensyn til brugen heraf, kræver de i artikel 5 nævnte handlinger ikke tilladelse fra rettighedshaveren, når de er nødvendige for, at den, der retmæssigt har erhvervet databasen, kan få adgang til databasens indhold og gøre brug heraf.
3. De i stk. 1 og 2 nævnte undtagelser vedrører de elementer, der er angivet i artikel 5, og berører ikke eventuelle rettigheder til de værker eller det materiale, der er indlagt i databasen.

Artikel 7

INDSKRÆNKNINGER I OPHAVSRETTE TIL INDHOLDET AF EN DATABASE

1. Medlemsstaterne skal anvende samme indskrænkninger i ophavsretten eller andre rettigheder til indholdet af en database som dem, der i henhold til vedkommende medlemsstats lovgivning gælder for selve de værker eller det materiale, der er indeholdt i databasen, med hensyn til korte citater eller illustrationer med henblik på undervisning, forudsat at sådan brug sker i overensstemmelse med god skik.

2. Dersom en medlemsstats lovgivning eller en med rettighedshaveren indgået aftale giver brugeren af en database tilladelse til at udføre handlinger, der er tilladt som indskrænkning i en eventuel eneret til databasens indhold, skal udførelsen af sådanne handlinger ikke anses som en krænkelse af den ved artikel 5 hjemlede ophavsret til selve databasen.

Artikel 8

HANDLINGER UDFØRT I RELATION TIL INDHOLDET AF EN DATABASE -

UHJEULET UDTRÆK AF INDHOLDET

1. Uanset den i artikel 2, stk. 5, hjemlede ret til at forbyde uautoriseret udtræk og genbrug af indholdet af en database skal der - dersom de værker eller det materiale, der er indeholdt i en database, der er gjort tilgængelig for offentligheden, ikke selvstændigt kan frembringes, indsamles eller tilvejebringes fra nogen anden kilde - tildeles licens på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår på retten til at udtrække og genbruge - det være sig i sin helhed eller væsentlige dele heraf - værker eller materiale fra databasen til kommercielle formål.
2. Retten til at udtrække og genbruge indholdet af en database skal også tillades ved licens meddelt på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår, hvis databasen er gjort offentligt tilgængelig af et offentligt organ, der enten er oprettet med henblik på at indsamle og offentliggøre information i henhold til lovgivning, eller som har en generel forpligtelse til at gøre dette.
3. Medlemsstaterne træffer de fornødne foranstaltninger med henblik på voldgiftsavgørelse af tvister mellem parterne vedrørende sådanne licenser.
4. En lovlig bruger af en database kan uden tilladelse fra databasefrembringeren udtrække og genbruge uvæsentlige dele af værker eller materiale fra databasen til kommercielt formål, forudsat at kilden angives.
5. En lovlig bruger af en database kan uden tilladelse fra databasefrembringeren og uden angivelse af kilden udtrække og genbruge uvæsentlige dele af værker eller materiale fra databasen, når det alene sker til personlige og private formål.
6. Bestemmelserne i denne artikel finder kun anvendelse i det omfang, at sådant udtræk og genbrug ikke kommer i konflikt med andre tidligere rettigheder eller forpligtelser, herunder medlemsstaternes eller Fællesskabets lovgivninger eller internationale forpligtelser vedrørende f.eks. beskyttelse af personoplysninger, privatlivets fred, sikkerhed og fortrolighed.

Artikel 9

BESKYTTELSENS VARIGHED

1. Varigheden af den ophavsretlige beskyttelse af databaser skal være den samme som den, der er fastsat for litterære værker, uden at dette foregriber en fremtidig harmonisering på fællesskabsniveau af ophavsrettens og dermed beslægtede rettigheders varighed.
2. Uvæsentlige ændringer i udvalget eller sammenstillingen af en databases indhold forlænger ikke den oprindelige ophavsretlige beskyttelsestid for databasen.
3. Retten til at forhindre uhjemlet udtræk gælder med virkning fra tidspunktet for databasens frembringelse og udløber efter en periode på ti år fra den dato, hvor databasens indhold første gang gøres lovligt tilgængelig for offentligheden. Den i dette stykke fastsatte beskyttelsesperiode anses for at begynde den 1. januar i det år, der følger efter den dato, hvor databasens indhold første gang blev gjort tilgængeligt.
4. Uvæsentlige ændringer i en databases indhold medfører ikke en forlængelse af den oprindelige beskyttelsesperiode på grundlag af retten til at forhindre uhjemlet udtræk.

Artikel 10

RETSMIDLER

Medlemsstaterne sikrer fornødne retsmidler i tilfælde af krænkelse af de i dette direktiv hjemlede rettigheder.

Artikel 11

DEN BESKYTTELSESBERETTIGEDE PERSONKREDS FOR SÅ VIDT ANGÅR

RETTE TIL AT FORHINDRE

UHJEULET UDTREK FRA EN DATABASE

1. Den i henhold til dette direktiv gældende beskyttelse af en databases indhold mod uhjemlet udtræk eller genbrug gælder for databaser frembragt af personer, der er statsborgere i medlemsstaterne eller har sædvanlig bopæl i Fællesskabet.
2. Er databaser frembragt som angivet i artikel 3, stk. 4, finder artikel 11, stk. 1, tillige anvendelse på selskaber og firmaer, der er oprettet i henhold til en medlemsstats lovgivning, og som har deres registrerede hjemsted, hovedkontor eller primære forretningssted inden for Fællesskabet. Dersom et selskab eller et firma, der er oprettet i overensstemmelse med en medlemsstats lovgivning, kun har registreret hjemsted inden for Fællesskabet, skal det udøve virksomhed, der har reel og varig forbindelse med en af medlemsstaternes økonomi.
3. Rådet indgår på forslag af Kommissionen aftaler om udvidelse af retten til at forhindre uhjemlet udtræk til at omfatte databaser, der er frembragt i tredjelande, og som falder uden for bestemmelserne i stk. 1 og 2. Varigheden af den beskyttelse, der udstrækkes til databaser på grundlag af denne procedure, må ikke overstige den i artikel 9, stk. 3, fastsatte beskyttelsestid.

Artikel 12

FORTSAT ANVENDELSE AF ANDRE RETSFORSKRIFTER

1. Bestemmelserne i nærværende direktiv berører ikke en eventuel ophavsret eller anden rettighed til værker eller materiale indlagt i en database og ej heller andre retsfor skrifter vedrørende f.eks. patentret, varemærkeret, mønsterret, illoyal konkurrence, forretningshemmeligheder, fortrolighed, databeskyttelse og privatlivets fred, eller den for selve databasen eller dens indhold gældende aftaleret.

2. Beskyttelsen i henhold til nærværende direktiv finder også anvendelse på databaser, der er frembragt før datoen for direktivets offentliggørelse, uden dog at berøre eventuelle aftaler eller rettigheder, der måtte være indgået eller erhvervet før denne dato.

Artikel 13

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden den 1. januar 1993.

Når medlemsstaterne vedtager disse bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 14

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Rådets vegne

Formand